

M 09

Àrea
d'Acció Social i Ciutadania

Memòria 2009

M 09

Memòria 2009

Àrea d'Acció Social i Ciutadania

Sumari

Presentació del regidor	5
Presentació de la gerent	7
1 Àrea d'Acció Social i Ciutadania	9
2 Direcció Executiva d'Acció Social	13
3 Direcció Tècnica d'Acció Social	21
4 Direcció de Drets Civils	29
5 Direcció de Participació Social	35
6 Direcció de Salut	45
7 Departament de Comunicació	49
8 Departament d'Administració i Personal	53
9 Secretaria Técnicojurídica	57
10 Departament de Serveis Tècnics	61
11 Departament de Recerca i Coneixement	65
Organismes autònoms:	
12 Institut Municipal de Persones amb Discapacitat	69
13 Agència de Salut Pública de Barcelona	75
Annex 1. Equipaments	81

Presentació del regidor

La Memòria que teniu a les mans recull les actuacions desenvolupades per l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania l'any 2009, un any en què els reptes i les accions de la ciutat vers la inclusió social s'han intensificat.

L'actual conjuntura de crisi econòmica, de caràcter estructural i global, ha comportat una batzegada en la vida quotidiana de les persones que ha posat de manifest la rellevància de les ciutats per fer front als riscos creixents d'exclusió i ha donat respostes des de la proximitat dels serveis i els projectes.

En aquest sentit, Barcelona no ha dubtat a duplicar el seu compromís social, augmentant el pressupost en matèria d'acció social, i fent així possible el desplegament del nou model de serveis socials bàsics, garant de la universalització dels drets socials, i dels programes de promoció de l'autonomia. La nostra ciutat ha estat també pionera amb l'impuls del Programa d'Acció contra la Pobresa, el darrer per completar el Pla municipal per a la inclusió social encetat el 2005. Així mateix, s'han tirat endavant polítiques adreçades als col·lectius de població més vulnerables (infants i adolescents, persones sense sostre, gent gran, persones amb discapacitat, persones nouvingudes...) i en els àmbits de la salut, els drets civils i la participació social.

Val a dir que l'abordatge i la promoció de la inclusió social compten a la nostra ciutat amb la complicitat imprescindible de la societat civil, que ha demostrat una gran capacitat d'organització i col·laboració que fa possible multiplicar la capacitat d'acció, anticipació i resposta cap a les situacions d'exclusió.

Aquesta Memòria sintetitza, doncs, l'esforç esmerçat i els objectius assolits el 2009, una mostra més del compromís de Barcelona per fer una ciutat inclusiva i solidària.

Ricard Gomà

Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania

Presentació de la gerent

L'Àrea d'Acció Social i Ciutadania forma part de les sis àrees d'àmbit de ciutat que juntament amb els deu districtes conformen l'estructura de govern amb la qual s'ha dotat l'Ajuntament per donar servei a la ciutat.

L'Àrea està integrada per la Direcció d'Acció Social, estructurada en dues, la Direcció Executiva i la Direcció Tècnica; la Direcció de Drets Civils, la Direcció de Salut, la Direcció de Participació Social i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, amb una despesa total executada per a l'any 2009 de 130,8 milions d'euros, comptabilitzant les transferències als organismes autònoms adscrits.

Reptes 2009

L'Àrea d'Acció Social i Ciutadania ha continuat avançant en el compromís amb la inclusió social, el benestar i la salut, per l'impuls als drets civils, l'oposició a qualsevol mena de discriminació i la promoció de la solidaritat.

S'ha treballat en la definició i implementació de models i procediments a escala de ciutat, amb una clara orientació a la ciutadania i amb un posicionament com a servei per als 10 districtes i 73 barris i com a garants per donar resposta a les necessitats de la ciutadania a qualsevol territori de la ciutat.

Durant el 2009, cal destacar el treball orientat a millorar les condicions tècniques, organitzatives i pressupostàries per garantir el desplegament de la Llei de serveis socials i la Llei de promoció de l'autonomia personal i suport a les persones en situació de dependència.

Aquest repte s'ha visualitzat en diferents línies d'actuació:

- Negociació del finançament de la Generalitat de Catalunya per reduir la diferència de Barcelona respecte la resta de ciutats catalanes. Durant el 2009 l'aportació en el Conveni Marc de Serveis Socials Bàsics ha estat de 24.288.278 € (22.017.113 € durant el 2008).
- Augment de la despesa en acció social per fer front a les necessitats socials actuals, amb una dotació de 94.880.000 €.
- Mantenir el nivell d'inversió necessari per a la implantació progressiva del model de serveis socials bàsics
- Aprovació definitiva de l'Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona – IMSSB (octubre del 2009, en Plenari Municipal), que ha de permetre, a partir del 2010, gestionar els serveis socials bàsics de la ciutat de manera més eficient i sota uns criteris de més qualitat i de garantia d'equitat en la prestació de serveis.

Cal destacar les polítiques d'Acció Social i Ciutadania en matèria de suport i treball en xarxa amb les entitats socials, que s'han materialitzat en una aportació municipal de 2.463.743 € en concerts, 3.747.909 € en convenis i 1.122.428 € en subvencions, a un total de 273 entitats.

M. Glòria Figuerola

Gerent de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania

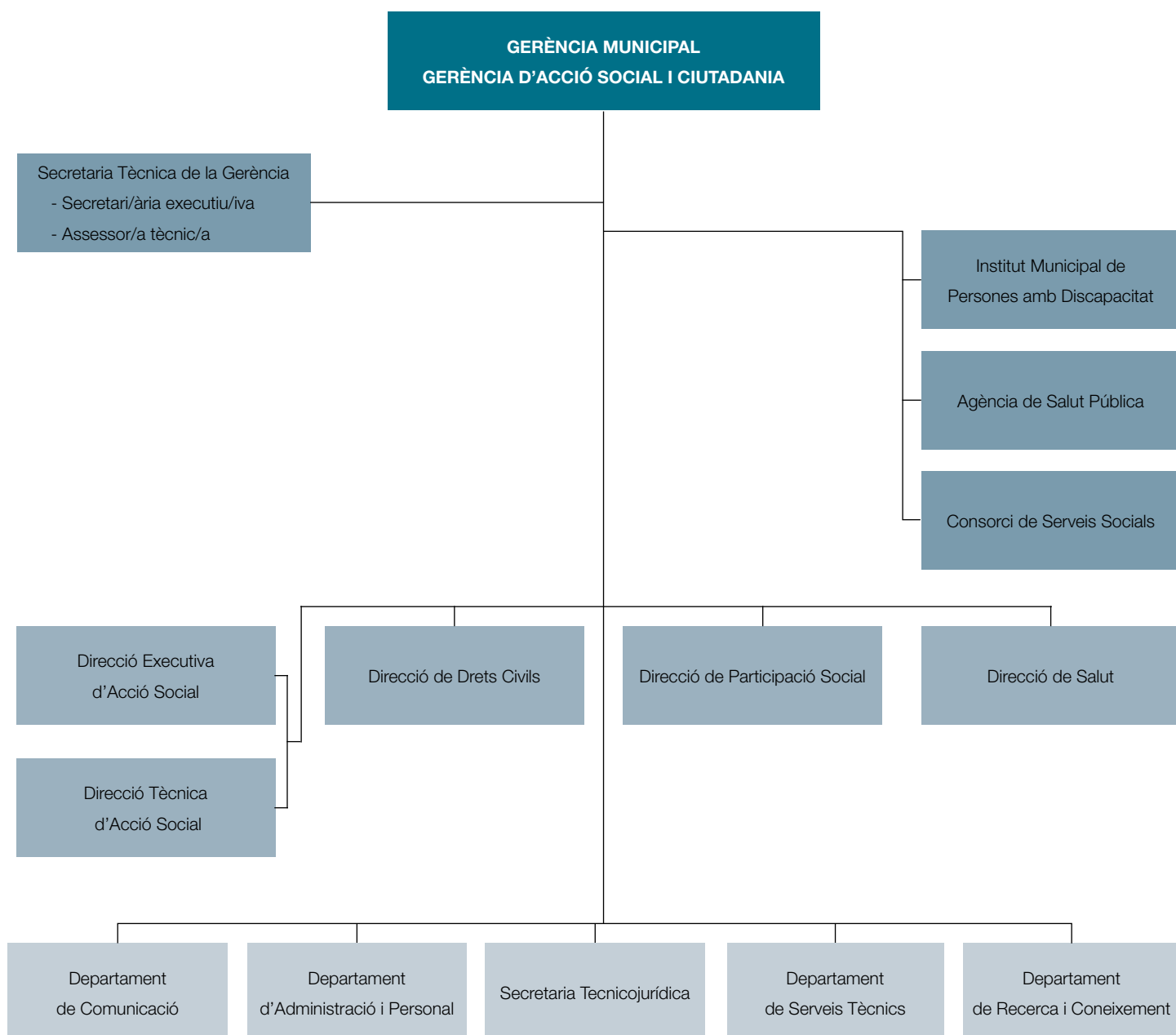
1

Àrea
d'Acció
Social i
Ciutadania

Missió

La missió de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania és vetllar perquè tots els ciutadans i ciutadanes de Barcelona puguin viure dignament a la nostra ciutat, és a dir, amb autonomia i d'acord amb el projecte vital de cadascú; amb relacions d'igualtat i justícia social; amb el ple reconeixement dels drets de ciutadania; amb la garantia institucional d'accés

als recursos socials i de salut que faciliten el desenvolupament humà; amb el compromís d'actuacions transversals per garantir la inclusió en matèria laboral i d'habitatge; amb el manteniment i la generació de vincles socials sòlids (afectius i comunitaris) que aporten base a la trajectòria vital, i amb l'actuació transversal adequada en matèria d'habitatge per assegurar la inclusió i un allotjament digne en les situacions que ho requereixin.

Entorn

En els darrers anys han tingut lloc importants processos de transformació en el nostre entorn, i en especial a la nostra ciutat: increment de l'esperança de vida, arribada d'un gran nombre de població nouvinguda, importants avenços de la societat del coneixement i canvis significatius en les formes de vida i convivència. Aquests canvis tenen uns efectes positius en l'evolució de la societat, però al mateix temps generen noves problemàtiques entre grups específics amb menys capacitat d'adaptació o menys recursos per accedir-hi, la qual cosa pot abocar a una erosió dels vincles socials i de les identitats comunitàries. Per tal de donar una resposta adient a aquestes noves demandes socials, al llarg del 2009 s'ha

avançat en la definició, creació i constitució de l'Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona, que es posarà efectivament en marxa a partir del gener del 2010.

L'Institut ha de permetre dinamitzar un model que gestioni les respostes de l'Administració amb flexibilitat i agilitat, simplificant processos i de manera especialitzada per a cadascun dels serveis que s'hi ofereixen.

Pendants de l'aprovació final de l'Institut, l'organigrama de l'Àrea al llarg del 2009 es conforma segons l'esquema de la pàgina anterior.

Recursos

• Recursos econòmics

Taula 1. Despeses de funcionament
Àrea d'Acció Social i Ciutadania, 2009

	Personal	Béns corrents i serveis	Suport a persones i entitats	Inversions	Total 2009 (€)
Gerència	519.282,95	175.820,65	34.326,27	239.867,05	969.296,92
Direcció d'Acció social	8.155.147,62	59.406.334,30	11.221.624,88	10.128.087,26	88.911.194,06
Direcció de Drets Civils	733.482,10	1.104.052,38	710.254,00		2.547.788,48
Direcció de Participació Social	423.537,29	143.296,58			566.833,87
Direcció de Salut ¹	373.720,79	27.087,86	343.561,32		744.369,97
Total Direccions	10.205.170,75	60.856.591,77	12.309.766,47	10.367.954,31	93.739.483,30

1. No inclou les transferències a altres organismes.

Secretaria Tecnicjurídica	290.096,77				290.096,77
Departament d'Administració i Personal	771.634,85	657.988,31	2.106.369,42		3.535.992,58
Departament de Comunicació	183.748,62	501.703,81			685.452,43
Departament de Recerca i Coneixement	347.840,70	141.656,43	18.000		507.497,13
Departament de Serveis Tècnics	206.754,23	761.502,35			968.256,58
Total Departaments	1.800.075,17	2.062.850,90	2.124.369,42	0,00	5.987.295,49

Total despeses	12.005.245,92	62.919.442,67	14.434.135,89	10.367.954,31	99.726.778,79
-----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

	Personal	Béns corrents i serveis	Despeses financeres	Transferències corrents	Inversions i transferència de capitals	total 2009
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat	3.138.895	1.058.830		1.459.195	155.353	5.812.272
Agència de Salut Pública	15.838.200	11.917.106	4.749	890.063	1.002.308	29.652.426
Total	18.977.095	12.975.936	4.749	2.349.258	1.157.661	35.464.698

• Recursos humans

Taula 2. Personal

Àrea d'Acció Social i Ciutadania, 2009

	Directius/ives	Tècnics/iques	Administratius/ives i auxiliars	Altres	Total 2009	Mitjana d'edat	% dones
Gerència	10	21	8		39	44,8	69,20
Direcció d'Acció Social	18	117	22		157	44,4	80,30
Direcció de Drets Civils	1	9	8		18	50,2	66,70
Direcció de Participació Social	1	7	1		9	51,2	55,60
Direcció de Salut	2	2	2		6	49,5	83,30
Total Direccions	32	156	41		229		

Mitjana d'edat	50,10	43,50	48,40		45,32		
% Dones	65,63	78,85	75,61		76,42		

Secretaria Tecnicojurídica	1	1	2		4	44,75	50,00
Departament d'Administració i Personal	1	4	13	6	24	49,46	50,00
Departament de Comunicació	1	2	2		5	39,80	60,00
Departament de Recerca i Coneixement	1	3	3		7	45,14	28,60
Departament de Serveis Tècnics	1	2	1		4	53,75	25,00
Total Departaments	5	12	21	6	44		

Mitjana d'edat	53,20	48,70	42,90	51,20	47,64		
% dones	20,00	25,00	57,14	66,67	45,45		

	Directius/ives	Tècnics/iques	Administratius/ives i auxiliars	Total 2009	Mitjana d'edat	% dones
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat	5	38	21	64	45,70	79,68
Agència de Salut Pública	8	236	106	350	45,97	80,21
Total	13	274	127	414		

Mitjana d'edat	56,71	43,98	44,77	45,93		
% dones	58,18	77,51	87,69	80,13		

2

Direcció
Executiva
d'Acció Social

Missió

La Direcció Executiva d'Acció Social té com a missió contribuir a fer de Barcelona una ciutat inclusiva i solidària, on totes les persones, de totes les edats, orígens i condicions, puguin portar a terme els seus projectes vitals amb la màxima autonomia i igualtat, i accedir als recursos bàsics que faciliten el desenvolupament humà, tot garantint la vinculació a relacions i xarxes socials significatives.

Entorn

Per poder aplicar la nova Llei de serveis socials i la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, la Direcció Executiva d'Acció Social ha hagut d'ampliar els recursos humans i de repensar el model d'actuació per garantir la cobertura de les necessitats de la ciutadania i la prestació dels serveis socials. Això ha comportat quatre reptes fonamentals:

- Impulsar estratègies de millora dels serveis socials bàsics i dels serveis d'atenció especialitzada per donar resposta a les necessitats socials emergents i al nou marc legal.
- Continuar el desplegament del Marc Municipal per l'Acció Comunitària.
- Millorar i incrementar el grau de cobertura d'alguns serveis.
- Cooperar en el desenvolupament de les xarxes d'acció social.

Per aconseguir aquests reptes, la Direcció de Serveis d'Acció Social disposa de quatre departaments:

- Serveis Socials Bàsics
- Infància i Famílies
- Gent Gran
- Atenció a Persones Vulnerables

A més a més, la Direcció també compta amb el Servei d'Urgències i Emergències, que es coordina estretament amb els Serveis d'Extinció d'Incendis i amb la Guàrdia Urbana per fer front a les situacions d'emergències socials que tenen lloc a la ciutat. El novembre del 2009 aquest servei va im-

plementar un nou model d'atenció, i va establir un únic centre de referència a la ciutat amb el repte de disposar de manera permanent de serveis i recursos per atendre les situacions d'emergències i urgències de la ciutat.

Dins del nou model organitzatiu, i preparant ja l'inici del funcionament de l'Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona, s'han seleccionat els deu directors territorials de Serveis Socials, peça clau per garantir criteris homogenis per a tota la ciutat.

Recursos

Pel que fa als recursos econòmics, la taula 1 mostra la liquidació del pressupost. La taula 2 presenta un resum dels recursos humans.

Taula 1. Liquidació del pressupost
Direcció d'Acció Social, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	8.155.147,62	9,17
Béns corrents i serveis	59.406.334,30	66,82
Transferències corrents	11.221.624,88	12,62
Inversió i transferències de capital	10.128.087,26	11,39
Total	88.911.194,06	100

Activitat

• Departament de Serveis Socials Bàsics

Pel que fa al nivell de producció dels equips dels centres de serveis socials (CSS) al llarg de l'any 2009, la taula 3 en mostra les dades més detallades.

El desenvolupament progressiu de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència iniciat el 2007, ha comportat durant el 2009 la valoració dels casos de gran dependència (Grau III) i de dependència greu (Grau II, Nivell 2 i Nivell 1). En total, durant l'any 2009 a la ciutat de Barcelona s'han fet 10.004 PIA (programes individuals d'atenció).

D'altra banda, també cal destacar que els equips de professionals dels centres de serveis socials s'han reforçat amb 31 professionals més.

Els serveis d'atenció domiciliària (SAD) han continuat incrementant-se, tant pel que fa a les llars amb serveis d'ajuda a domicili com les que disposen del

servei de teleassistència. Aquest darrer servei és un dels que ha crescut més des del 2006 (vegeu les taules 4, 5 i 6, i els gràfics 1 i 2).

Pel que fa a l'atenció de persones nouvingudes, el SAIER (Servei d'Atenció a Immigrants i Estrangers Refugiats) ha continuat amb la seva activitat habitual, i ha atès un total de 17.889 persones, de les quals 12.823 han estat noves altes.

La signatura el 2009 del nou conveni que amplia els professionals al Servei de Persones Vulnerables, i la reforma integral de l'equipament de Paral·lel prevista per al 2010, permetran augmentar la capacitat d'atenció i la millora en l'accessibilitat del servei (vegeu la taula 7).

El Departament de Serveis Socials Bàsics ha publicat el 2009 la *Guia operativa d'acció comunità-*

ria, i la *Guia de xarxes d'intercanvi solidari* amb el material audiovisual de suport *Barcelona per l'acció comunitària*, que es van presentar el mes de desembre en el fòrum homònim (*Barcelona per l'acció comunitària*).

• Departament d'Infància i Famílies

L'any 2009 s'ha continuat amb l'atenció dels infants i adolescents en situació d'alt risc mitjançant els EAIA (Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència), amb un total de 12 equips en funcionament (s'ha desdoblant el de l'Eixample-Gràcia), distribuïts pels diferents districtes de la ciutat.

A més a més, s'ha posat en funcionament l'Equip Central Especialitzat d'Infància i Adolescència (ECEIA).

Taula 2. Plantilla dels centres de serveis socials per perfils professionals

Direcció d'Acció Social, 2009

Districte	Treballador/a social	Educador/a (*)	Total	Psicòlegs
Ciutat Vella	35	11	46	5
Eixample	39	6	45	3
Sants-Montjuïc	33	6	39	3
Les Corts	9	1	10	1
Sarrià-Sant Gervasi	14	2	16	1
Gràcia	19	4	23	1
Horta-Guinardó	27	8	35	3
Nou Barris	30	9	39	3
Sant Andreu	21	6	27	3
Sant Martí	34	7	41	4
Total	261	60	321	27

(*) Els educadors no inclouen els 36 professionals del servei "A partir del carrer".

Taula 3. Persones ateses als CCS i distribució per districtes

Direcció de Serveis d'Acció Social, 2009

Districte	Nombre de CSS	Usuaris atesos	Unitats d'atenció fetes
Ciutat Vella	5	7.252	33.084
Eixample	5	8.152	25.391
Sants-Montjuïc	3	6.694	23.161
Les Corts	2	1.711	5.634
Sarrià-Sant Gervasi	2	2.644	9.228
Gràcia	2	3.794	13.939
Horta-Guinardó	4	5.807	19.403
Nou Barris	4	7.028	21.950
Sant Andreu	3	4.799	16.101
Sant Martí	4	7.307	24.149
Total	34	55.188	192.040

Taula 4. PIA fets per districtes

Direcció d'Acció Social, 2009

Districte	PIA fets
Ciutat Vella	344
Eixample	1.358
Sants-Montjuïc	784
Les Corts	395
Sarrià-Sant Gervasi	622
Gràcia	526
Horta-Guinardó	730
Nou Barris	762
Sant Andreu	353
Sant Martí	1.094
Total Ajuntament	6.968
Altres (ConSORCI)	3.036
Total Barcelona	10.004

Taula 6. Persones ateses pel SAD per districtes

Direcció d'Acció Social, 2009

Districte	Persones
Ciutat Vella	1.189
Eixample	1.736
Sants-Montjuïc	1.165
Les Corts	461
Sarrià-Sant Gervasi	431
Gràcia	857
Horta-Guinardó	1.137
Nou Barris	1.250
Sant Andreu	711
Sant Martí	1.334
Total	10.271

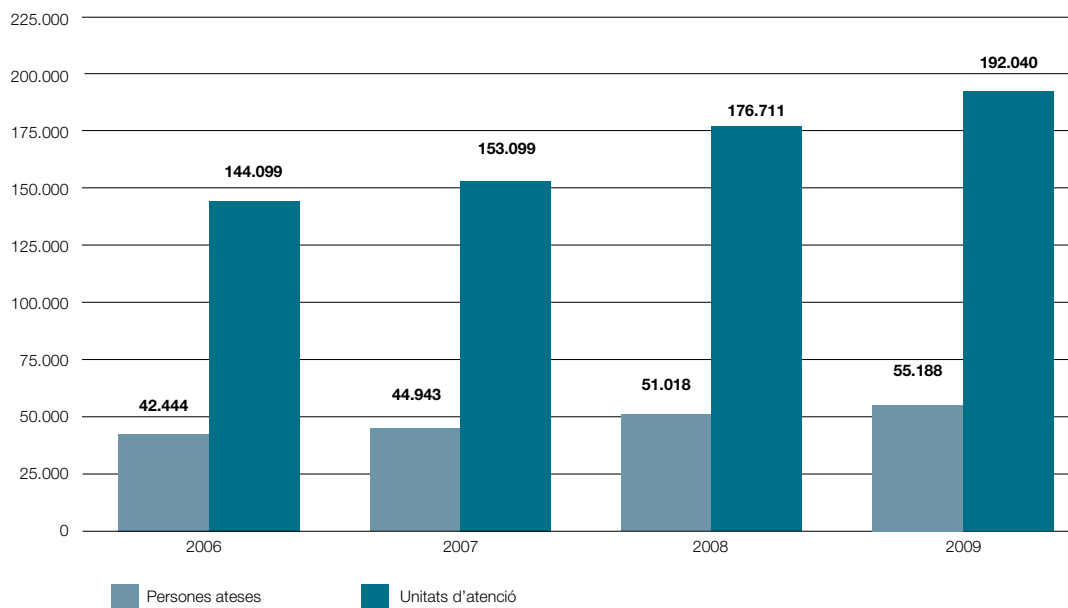
Taula 5. Servei d'ajuda a domicili (SAD)

Direcció d'Acció Social, 2009

Llars amb serveis d'ajuda a domicili	10.271
Persones ateses pels serveis d'ajuda a domicili	12.465
Persones ateses amb teleassistència	42.153

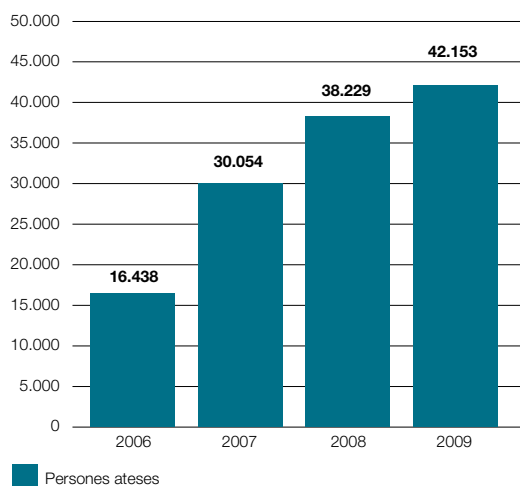
Gràfic 1. Evolució del nombre de persones ateses als centres de serveis socials (2006-2009) i unitats d'atenció fetes

Direcció d'Acció Social, 2009

Gràfic 2. Evolució del servei de teleassistència

Direcció d'Acció Social, 2009

Taula 7. Serveis d'interculturalitat

Direcció d'Acció Social, 2009

Persones ateses al SAIER	17.889
Unitats d'atenció al SAIER	49.767

Servei de mediació intercultural

Intervencions de mediació interpersonal	2.341
Intervencions de mediació veïnal i comunitària	61

Serveis d'acolliment lingüístic

Nouvinguts/udes inscrits en cursos de català	28.771
Nouvinguts/udes inscrits en cursos de català procedents del SAIER	1.097
Intervencions de traducció telefònica	697

En l'àmbit de la prevenció, s'ha posat en funcionament el primer centre obert per a infants de titularitat municipal (ubicat al carrer Huelva, 36), que inclou dins del mateix equipament un espai per a famílies amb infants de 0 a 3 anys.

En l'àmbit de la promoció, 44.094 infants han participat en la campanya de Vacances d'Estiu (casals, colònies, campaments, rutes i estades fora de Catalunya).

La Xarxa de Centres Oberts ha continuat les seves activitats. El seu treball s'ha centrat en dues línies: d'una banda, consensuar un model de PEI (projecte educatiu individual) i, d'una altra, definir el model de coordinació entre el centre obert, els serveis socials bàsics i els serveis especialitzats.

Taula 8. Infància

Direcció d'Acció Social, 2009

Menors atesos pels EAIA	3.361
Centres oberts amb conveni	14

Taula 9. Menors atesos pels EAIA i per districtes

Direcció d'Acció Social, 2009

Districte	Menors atesos
Ciutat Vella	713
Eixample	225
Sants-Montjuïc	535
Les Corts	63
Sarrià-Sant Gervasi	125
Gràcia	112
Horta-Guinardó	341
Nou Barris	426
Sant Andreu	396
Sant Martí	378
ECEIA (Equip Central)	47
Total	3.361

• Departament de Gent Gran

Des del Departament de Gent Gran s'ha seguit augmentant el nombre d'habitatges tutelats (157 pisos d'increment), dels quals 76 són al districte de Sant Martí i 81 al districte d'Horta-Guinardó, amb un total de 925 pisos a finals d'any. Aquest servei permet que les persones grans mantinguin la seva autonomia, alhora que se'ls garanteixen els serveis de suport necessaris.

També ha continuat l'acolliment d'urgència de les persones grans a causa d'un problema o situació no prevista per la qual no poden continuar al seu domicili o l'han perdut.

Taula 10. Gent Gran

Direcció d'Acció Social, 2009

Persones grans acollides d'urgència	490
Persones grans en habitatges amb serveis	1.085
Persones grans ateses al programa Respir	517

Mitjançant un conveni amb la Diputació ha estat possible l'atenció de persones grans al programa Respir d'estades temporals. Així mateix, s'ha presentat públicament la Xarxa de Suport a Famílies Cuidadores, de la qual formen part vuit entitats.

• Departament d'Atenció a Persones

Vulnerables

L'atenció a persones en situació de vulnerabilitat pels diferents serveis d'atenció al carrer del Servei d'Inserció Social, als centres de dia i als centres residencials està totalment consolidada. També s'ha consolidat la Xarxa de Serveis d'Inserció Social, amb previsió de continuar ampliant serveis i recursos que permetin itineraris personalitzats d'inclusió, d'acord amb la situació i la necessitat que es presentin.

El 2009 el Servei d'Inserció Social ha estat traslladat a un nou equipament al Pg. de Pujades, 29, i al llarg de l'any ha atès 4.291 persones.

La Xarxa de Persones Sense Sostre està integrada per 24 entitats que s'organitzen en quatre grups de treball dedicats a temes diferents, encarregats per la xarxa mateix: Model d'intervenció, Diagnosi, Dades mensuals, Catàleg d'entitats. Són grups operatius, compostos per les persones de la Xarxa interessades en el tema en concret. Tenen una temporalitat limitada, establerta en funció de l'encàrrec.

• Servei d'Urgències i Emergències Socials

El Centre d'Urgències i Emergències Socials de

Taula 11. Atenció a Persones Vulnerables

Direcció d'Acció Social, 2009

Places en centres d'acolliment	38
Places d'habitatges d'inclusió	114
Places en centres de dia	235
Persones ateses pels equips del SIS	4.291
Persones acollides en centres residencials	3.566
Persones ateses en habitatges d'inclusió	162
Persones ateses en centres de dia	2.444

Barcelona (CUESB) ofereix un servei d'atenció social permanent, que atén qualsevol situació d'urgència o d'emergència social a la ciutat, durant les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

En les situacions d'urgències socials es dona resposta immediata a les persones o famílies que es troben en situació de crisi social greu i posteriorment, es deriven els casos cap a la xarxa de serveis socials municipals bàsics i/o especialitzats.

En casos d'emergències socials, davant d'una situació de sinistre a la ciutat, s'actua en coordinació amb altres serveis (Bombers, Guàrdia Urbana, Servei d'Urgències Mèdiques — 061, etc.) per tal d'atendre les persones afectades i proporcionar-los l'ajuda necessària perquè puguin tornar a la normalitat al més aviat possible.

Durant l'any 2009 el CUESB ha atès 1.481 persones per emergències socials i ha intervingut en un total de 62 actuacions d'emergència.

A més, cal destacar que aquest any el CUESB ha obtingut la certificació ISO 9001:2008 de qualitat en la prestació dels seus serveis.

El CUESB, a més de garantir una atenció equitativa i homogènia als ciutadans, complementa els serveis territorials i els dona suport des d'una perspectiva única.

• Servei de Gestió de Conflictos d'Àmbit Social a l'Espai Urbà

El Servei de Gestió de Conflictos d'Àmbit Social a l'Espai Urbà té com a missió mantenir les condicions de convivència entre els ciutadans, analitzant i dissenyant plans d'intervenció coordinada i de manera conjunta amb altres serveis i recursos, tant municipals com externs, en les situacions de conflicte obert que es puguin produir a la ciutat. El Servei també duu a terme una tasca preventiva de diagnosi dels territoris, i recomana propostes d'actuacions per facilitar la convivència, el civisme i la tolerància entre la població.

El seguit de canvis organitzatius previstos en el projecte Barcelona 2.0 al llarg del 2009 ha comportat la creació de noves figures professionals als deu districtes de la ciutat. El Servei de Gestió de Conflictos ha fet tota una tasca de presa de contacte i, posteriorment, de treball coordinat i transversal amb els deu directors de Serveis de Territori i els 64 tècnics de barri, professionals que tenen un contacte directe amb el ciutadà i les seves problemàtiques.

Al llarg del 2009, s'ha intervingut en 59 localitzacions diferents de la ciutat, de les quals, 51 han estat nous espais oberts al llarg de l'any, i només 8 han estat continuïtat del treball fet el 2008. Els districtes amb un nombre més alt d'espais d'inter-

venció han estat Sant Martí (13) i Sarrià-Sant Gervasi (8). Les demandes d'intervenció segueixen venint principalment dels districtes (36 demandes), tot i que també cal destacar les demandes generades a la Comissió del Programa Especial de l'Espai Públic pel volum d'espais que cal diagnosticar i el treball interdisciplinari que representa amb diferents departaments i àrees de l'Ajuntament.

Reptes de futur

Els principals reptes que es planteja la Direcció Executiva d'Acció Social per al 2010 són:

- Traspassar els centres de serveis socials a l'Institut de Serveis Socials.
- Continuar amb la gestió del desplegament de la LAPAD (Llei de promoció de l'autonomia personal i l'atenció a la dependència).
- Arribar a 50.000 usuaris en el Servei de Teleassistència.
- Obrir un nou centre de dia a l'equipament per a persones sense sostre de Nou Barris.
- Posar en funcionament 12 habitatges d'inclusió.
- Obrir un nou centre obert per a infants al districte de Les Corts.
- Ampliar el Servei d'Acolliment Familiar temporal.
- Incorporar el centre obert Passatge a la Xarxa de Centres Oberts.

Jordi Sánchez i Massip

Director d'Acció Social

Taula 12. Indicadors de producció dels serveis

Direcció d'Acció Social, 2009

Departament de Serveis Socials Bàsics	2008	2009	% increment
Unitats d'intervenció als centres de serveis socials	176.711	192.040	8,7
Persones ateses als centres de serveis socials	51.018	55.188	8,2
Llars amb serveis d'atenció domiciliària	10.478	12.465	19,0
Persones ateses amb serveis d'atenció domiciliària	11.622	13.799	18,7
Persones ateses pel servei de teleassistència (1)	38.525	42.153	9,4
Aparells en funcionament al final de l'any	31.629	35.406	11,9
Sol·licituds de reconeixement de situació de dependència	12.134	19.706	62,4
PIA finalitzats (2)	7.748	10.004	29,1
Persones ateses pel SAIER	21.125	17.889	-15,3
Departament d'Infància i Famílies	2008	2009	% increment
Menors en risc atesos als EAIA	3.065	3.361	9,7
Departament de Gent Gran	2008	2009	% increment
Estades en residències	95.514	105.293	10,2
Estades en centres de dia	16.923	15.788	-6,7
Persones acollides en habitatges amb serveis	885	1.085	22,6
Persones acollides al servei d'estades temporals (Respir) (1)	80	31	-61,3
Departament d'Atenció a Persones Vulnerables	2008	2009	% increment
Persones ateses pels equips d'inserció social	4.164	4.291	3,0
Persones allotjades al servei residencial d'estada limitada	4.485	3.698	-17,5
Persones ateses pel servei d'acolliment diürn	2.120	2.444	15,3
Persones ateses als menjadors socials	11.496	12.720	10,6
Nombre d'àpats servits	229.354	346.440	51,1
Servei d'Urgències i Emergències	2008	2009	% increment
Persones afectades per sinistres i ateses pel servei	759	1.481	95,1
Servei de Gestió de Conflictes d'Àmbit Social	2008	2009	% increment
Espais d'intervenció	66	59	-10,6
Hores d'intervenció	4.472	3.640	-18,6

(1) Dada corresponent al darrer mes de l'any.

(2) La dada només recull els PIA nous finalitzats. El 2009 també s'han finalitzat 1.216 modificacions de PIA.

3

Direcció
Tècnica
d'Acció Social

Missió

La Direcció Tècnica d'Acció Social té com a missió donar suport tècnic al conjunt de l'organització de la Direcció d'Acció Social, per tal de fer viables els processos estratègics de canvi i millora de l'atenció social que es volen impulsar i que tenen impacte, de forma interrelacionada, tant en l'estructura central com en la territorial dels serveis socials municipals.

Entorn

L'actual situació de crisi ha derivat en un increment de la pressió assistencial dels equips dels centres de serveis socials, i aquest factor de context ha impactat en el procés de canvi i millora que estem desplegant.

En el marc del desenvolupament de la Llei de serveis socials, la Generalitat de Catalunya ha dut a terme al llarg de l'any 2009 un treball intens per anar desplegant els diferents referents de planificació que preveu la llei. Aquest marc general dona cobertura i reafirma el treball que estem desenvolupant en el marc del projecte CINTRA.

L'any 2009 ha estat un període intens de preparació prèvia a la constitució de l'Institut Municipal de Serveis Socials. Aquest període transitori ha conviscut amb la introducció de novetats tan rellevants com la incorporació de les direccions territorials de serveis socials i el desenvolupament del Projecte CINTRA.

Recursos

L'any 2009 ha estat un període de consolidació de certs aspectes i dinàmiques del model organitzatiu plantejat el 2008.

L'equip continua configurat en dos nuclis: Desenvolupament tècnic i organitzatiu (4 tècniques) i Gestió de sistemes d'informació (6 tècnics, més una responsable). Aquest segon nucli, alhora, s'organitza a partir de tres unitats de treball: Projectes, Atenció a incidències i Explotació de dades. Al llarg del 2009 s'ha confirmat que l'articulació dels dos nuclis de treball, en el marc d'una programació comuna, és un factor clau d'èxit.

Durant l'any 2009 s'han fet dues incorporacions a l'equip abans esmentat: una tècnica al nucli de Desenvolupament tècnic i organitzatiu, i un tècnic al de Gestió de sistemes d'informació (aquest darrer, amb l'encàrrec específic de tractar i gestionar dades en relació amb el SAD i l'atenció a la dependència).

A més a més dels recursos propis de l'equip, la Direcció Tècnica d'Acció Social ha comptat amb el reforç d'altres recursos externs:

- Serveis de Proman Consulting per a la realització del Pla de desenvolupament del lideratge de les direccions dels centres de serveis socials.
- Serveis del Grup Mediterrani Consultors per a la realització del Pla de desenvolupament del rol directiu orientat als directors i les directores de serveis socials.
- Serveis de la Fundació Avedis Donabedian per donar suport i assessorament al sistema d'avaluació del projecte dels centres de serveis socials experimentals.

Per primera vegada, la Direcció Tècnica d'Acció Social ha gestionat el pressupost de la DAS orientat a formació.

Activitats

Durant l'any 2009, la Direcció Tècnica d'Acció Social ha continuat organitzant la seva activitat a partir de quatre grans àrees:

- a. Planificació i programació.
- b. Models i processos d'atenció.
- c. Estratègies i processos organitzatius.
- d. Desenvolupament professional.

En cadascuna d'aquestes quatre àrees de treball s'implementen les funcions següents: Disseny i impuls, Suport tècnic i acompanyament i Monitoratge i avaluació.

Aquest any hem definit els valors i principis que pensem que han d'orientar l'acció de l'equip de la Direcció Tècnica:

- Visió global, estratègica i positiva.
- Dotació de sentit a allò que fem.
- Rigor, treball sistemàtic i flexibilitat.

- Reflexió sobre la pràctica per aprendre'n i millorar permanentment.
- Aprofitament màxim dels recursos de l'equip i de l'organització.
- Aposta per la cooperació i el treball col·laboratiu, des d'una posició humil, generosa, d'escolta i aprenentatge col·lectiu.
- Capacitat d'arriscar, innovar i ser creatius.
- Capacitat i obertura per sentir-nos part del procés de canvi, estar disposats a canviar i entendre i comprendre les resistències al canvi, i aportar elements per abordar-les.

Els processos estratègics que estructuraven el programa general de treball de l'equip de la Direcció Tècnica són:

1. A escala de la ciutat: suport als programes d'acció dels departaments de la Direcció Executiva de la DAS.

L'any 2009 es va prioritzar el suport a l'àmbit d'Infància i Famílies. La Direcció Tècnica ha participat en les tasques següents:

- Disseny tècnic i operatiu del model d'atenció a la infància en risc, fet de forma col·legiada amb el Consorci de Serveis Socials i la Generalitat de Catalunya.
- Disseny i avaluació del servei de l'Equip Central Especialitzat d'Atenció a la Infància.
- Disseny del model de l'espai de famílies i del Centre Obert municipal.
- Disseny preliminar del servei d'orientació i assessorament a famílies en el marc dels serveis socials bàsics.
- Disseny del model de casals infantils.

En aquest àmbit, l'altra línia de prioritització ha estat el Programa d'Acció contra la Pobresa (2009-2014). La Direcció Tècnica d'Acció Social va dissenyar la dimensió propositiva del programa (valors, línies de treball, objectius i accions).

2. A escala territorial: model de serveis socials bàsics i Projecte CINTRA. En aquest àmbit se situa el bloc d'activitat amb més dimensió o volum, i complexitat.

- Treballs de desenvolupament tècnic i operatiu del model de serveis socials bàsics. Al llarg de l'any 2009 s'ha fet una extensa tasca de disseny i definició d'elements del model per poder-los implementar a la pràctica. Una part d'aquests elements definits s'han pogut provar ja en els tres centres de serveis socials experimentals.

- Pla de desenvolupament tècnic i operatiu del model de serveis socials bàsics, que agrupa tots aquests treballs en diferents eixos: conceptual, metodològic, organitzatiu, comunicatiu, tecnològic i de suport professional. A continuació s'esmenten alguns dels principals treballs desenvolupats en el marc d'aquest pla:

- Glossari de termes associats al model d'atenció social definit.
- Definició del catàleg de serveis en clau d'orientació externa o adreçada a la ciutadania.
- Disseny operatiu i funcional del circuit d'atenció: lògica, unitats que el configuren (unitat de gestió administrativa, unitat de primera atenció i unitat de seguiment, tractament i acció col·lectiva), dinàmica i articulació (nexes).
- Disseny de l'arquitectura d'espais de treball intern de l'equip d'un centre de serveis socials.
- Revisió de funcions, rols i posició de figures professionals en el marc dels serveis socials bàsics. Definició de l'atenció psicosocial i l'acció socioeducativa.
- Definició dels nivells de planificació. Metodologia per al disseny del PAST (Pla d'acció social territorial).

Tots aquests treballs de definició i disseny s'han fet a partir d'una dinàmica permanent de treball col·laboratiu amb diferents actors, valorada molt positivament.

- Projecte de centres de serveis socials experimentals. Al llarg de tot l'any 2009, en els centres de serveis socials de la Marina, la Barceloneta i Dreta-Fort Pienc, s'han provat diferents elements del model de serveis socials bàsics (associats preferentment al circuit d'atenció i organització interna dels centres de serveis socials), amb l'objectiu de detec-

tar factors crítics i dificultats que requereixin la redefinició o la millora de la definició d'aquests elements, abans de la implantació a escala de la ciutat. L'activitat d'impuls, acompanyament, seguiment i avaluació d'aquest projecte feta per la Direcció Tècnica s'ha centrat prioritàriament en els punts següents:

- Sessions formatives inicials amb els tres equips.
- Suport presencial als equips durant la fase inicial.
- Seguiment quinzenal amb les direccions dels centres de serveis socials i territorials.
- Treballs d'avaluació intermèdia del projecte (recollida i tractament de dades, valoració i conclusions, retorn als equips, jornades de treball amb els tres equips, incorporació de millores i accions correctores, per exemple, disseny i implantació del dispositiu d'atenció telefònica centralitzat, etc.).
- Durant el darrer trimestre de 2009 es van començar també els treballs orientats a l'avaluació final del projecte, que ha finalitzat al principi de l'any 2010.

Al llarg de tot el projecte s'ha observat un canvi força rellevant en el posicionament dels equips. Inicialment, es van haver de gestionar moltes resistències expressades davant el canvi, que un cop abordades han permès als equips situar-se de manera més activa i participativa davant la implementació de les millores que es volen incorporar en els centres de serveis socials.

- Procés de gestió del canvi i desplegament en el marc de l'estratègia formativa. Durant l'any 2009 es va continuar avançant en el Pla de desenvolupament del lideratge de les direccions dels centres de serveis socials (es va tancar la primera edició dels processos formatius i se'n va desenvolupar la segona), ja que aquest col·lectiu, dins l'estratègia de gestió del canvi, es va identificar com a central. Les activitats més rellevants derivades d'aquest projecte van ser:

- Realització de les sessions formatives vinculades a cadascun dels quatre mòduls formatius dissenyats.

- Revisió permanent durant el procés de les experiències d'aplicació pràctica a cada centre de serveis socials.

- Seguiment i suport a la realització de projectes (en el marc de les dues edicions es van dur a terme un total de vuit projectes vinculats a elements del model de serveis socials bàsics pendents de definició operativa).

- Acompanyament en el període entre mòduls per donar suport a l'avaluació dels objectius de desenvolupament assolits durant el procés per cada direcció (assumit per la Direcció tècnica en la primera edició del Pla).

- Realització de dues sessions de presentació dels vuit projectes realitzats en les dues edicions.

La valoració del procés dut a terme amb aquest col·lectiu ha estat molt positiva. A més de tenir l'oportunitat de revisar el seu rol directiu en el nou context i d'alinejar-se amb el projecte, els participants s'han descobert com a col·lectiu i s'han reafirmat com a tal.

Dins el procés de gestió del canvi, una altra figura considerada central és la de les direccions territorials de serveis socials. Per tal de poder donar suport a la seva incorporació al projecte i al desenvolupament del seu lideratge, s'han fet diferents accions formatives amb aquest col·lectiu:

- Formació d'acollida.
- Formació inicial orientada a la seva funció de *coaching* de les direccions de centres de serveis socials sota la seva responsabilitat, en el marc del Pla de desenvolupament del lideratge d'aquestes direccions.

- Pla de desenvolupament del rol directiu. Durant l'any 2009 es van fer diversos mòduls d'aquest pla. Un producte aplicat de la primera fase d'aquest pla va ser l'elaboració, per part de cada direcció territorial, del PAST (en la qual la direcció tècnica va donar suport tècnic i metodològic).

- Disseny de l'estratègia general d'implantació del model de serveis socials bàsics. Durant el darrer semestre de l'any 2009, es van desenvolupar aquests

treballs de definició, contrast i recerca de consens amb l'equip directiu de l'Institut Municipal de Serveis Socials. El juliol del 2009 es va presentar la primera proposta que a final d'any es va reformular tenint en compte aquest treball de contrast i consens.

3. A escala global: processos estratègics vinculats, de forma transversal, als dos nivells anteriors:

- Estratègia de desenvolupament professional
  - Formació. Sobre la base de l'exercici de detecció de necessitats formatives fet l'any anterior, s'han dut a terme diverses accions formatives que podríem catalogar en dos grans grups: un seria el configurat per totes les accions formatives que donen suport a l'estratègia de gestió del canvi vinculada al model de serveis socials bàsics, i un altre configurat per la resta d'accions ordinàries de formació continuada. En el conjunt, s'observa un pes important de la formació desenvolupada per docents interns. En total, en la formació interna organitzada han participat 1.136 assistents (de diferent perfil professional), amb un total de 7.617 hores dedicades a formació. A continuació es presenta una taula amb la distribució detallada de les dades segons els perfils professionals.

Taula 1. Formació interna
Direcció d'Acció Social, 2009

	PARTICIPANTS				HORES DE FORMACIÓ				
	Dir.	Tec.	Aux.	Total	Dir.	Tec.	Aux.	Total	
Formació feta per docents externs	27	102	34	163	1.720	1.553	204	3.477	
Formació feta per docents interns	Direcció Executiva: dependència	45	424	18	487	253	1.876	44	2.173
	Direcció Tècnica	64	369	53	486	418	1.273	276	1.967
	Total DAS	109	793	71	973	671	3.149	320	4.140
Total formació	136	895	105	1.136	2.391	4.702	524	7.617	

– Supervisió externa dels equips dels centres de serveis socials. S'ha fet el seguiment d'aquest servei intern i una avaluació qualitativa a partir de les valoracions dels equips i dels supervisors i supervisoras. Una conclusió d'aquest treball avaluatiu és que, en el marc de la implantació a l'àmbit de ciutat del model de serveis socials bàsics, durant el 2010 cal definir un model de

supervisió i un espai permanent i periòdic de treball més intens amb les persones encarregades de la supervisió. D'altra banda, també hem vist necessari ampliar el banc de supervisors i supervisoras d'aquest servei, i al llarg del 2009 s'han fet contactes i entrevistes amb professionals que es dediquen a aquestes tasques, per avaluar-ne el perfil i explorar possibilitats de col·laboració.

Taula 2. Supervisió externa dels equips dels centres de serveis socials

Direcció d'Acció Social, 2009

Total de CSS que tenen supervisió externa durant 2009	33
Total de supervisors/ores	11

A més de la supervisió externa als equips dels CSS, s'ha gestionat, fet el seguiment i avaluat el servei de supervisió externa per projectes grupals. En la taula següent es recull el dimensionament d'aquest servei intern durant l'any 2009.

Taula 3. Supervisió externa per projectes grupals

Direcció d'Acció Social, 2009

Total de projectes que han comptat amb supervisió	6
Total de supervisors/ores	5

tiques i dels centres educatius amb els quals hem col·laborat:

Taula 4. Pràctiques professionals

Direcció d'Acció Social, 2009

Total d'alumnes de pràctiques	18
Total d'universitats amb les quals hem col·laborat	2

– Participació en fòrums professionals. Durant el 2009 hem promogut que els professionals dels equips dels centres de serveis socials fessin contribucions en fòrums organitzats dins l'àmbit dels serveis socials. Com a més rellevant, volem fer referència a la participació de membres de tres centres de serveis socials i de l'equip central d'atenció a la dependència, en el XI Congrés Estatal de Treball Social, celebrat a Saragossa el maig d'aquest any.

- Pla de sistemes d'informació de la DAS

Durant l'any 2009, s'ha fet un desplegament de treball molt important a l'entorn d'aquest pla. Podem diferenciar diferents blocs d'activitat:

– Projectes relacionats amb la gestió de serveis específics: menjadors, SAIER, RMI, ajuts econòmics, sense sostre, dependència i SAD (copagament i facturació).

– Projectes estratègics vinculats a la implantació del model de serveis socials bàsics: agenda de gestió i sistema de cita prèvia (durant aquest any ja s'han provat diverses versions en els tres centres de serveis socials experimentals), DATC (dispositiu d'atenció telefònica centralitzat) i SIAS (Sistemes d'Informació d'Acció Social). El 2009 ha estat un any bàsicament de definició dels diferents blocs de requeriments i d'inici dels treballs de construcció, a partir de l'abast acordat de la primera versió).

– Portal del professional. Al llarg del 2009 s'ha generalitzat l'ús d'aquesta eina de treball corporatiu i s'hi han anat incorporant diverses millores.

– LOPD. S'ha fet un treball d'anàlisi adaptat a l'àmbit dels serveis socials i d'elaboració d'una guia de bones pràctiques. S'ha detectat la necessitat de fer un treball de sensibilització, formació i seguiment d'aquesta temàtica.

– Gestió del canvi. S'han fet treballs per definir particularitats de la gestió del canvi vinculada a sistemes d'informació, en el marc de l'estratègia global de gestió del canvi del model de serveis socials bàsics.

La dimensió i complexitat del Pla ha exigut un important esforç de coordinació global i d'encaix entre els diferents actors participants (Institut Municipal d'Informàtica, Gestió de Sistemes d'Informació, responsables de negoci, etc.). Aquesta complexitat també ha imposat la necessitat de graduar alguns projectes en lògica de fases per poder abastar-los amb un màxim de garanties de viabilitat en la seva implantació.

S'ha mantingut durant tot l'any 2009 l'espai quinzenal de seguiment tècnic del Pla i s'ha incorporat un nou espai mensual de seguiment estratègic liderat per la gerent de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Actuacions i esdeveniments rellevants

A partir de tot el que s'ha exposat en l'apartat anterior, durant el període de referència s'han desplegat, de manera prioritària, dues línies d'acció associades al model de serveis socials bàsics i en el marc del Projecte CINTRA:

- La fase 1 de desenvolupament tècnic i operatiu i d'implantació experimental.
- La fase 2 de desenvolupament tècnic i operatiu i d'implantació general o d'abast de ciutat.

Aquestes dues línies tenen una forta vinculació a dues estratègies de suport que són centrals: l'associada al desenvolupament professional i la de sistemes d'informació que donin suport a la implantació del model.

Reptes de futur

Per a l'any 2010, s'identifica com a objectiu principal l'impuls i el desenvolupament de l'estratègia general d'implantació del model de serveis socials bàsics, amb l'objectiu d'aconseguir que a finals d'aquest any, en el conjunt dels centres de serveis socials de la ciutat, ja s'hagin introduït elements del

nou model d'atenció. Per assolir aquest objectiu estratègic, cal afrontar els reptes següents:

- Fort lideratge dels equips de projecte d'implantació (EPI).
- Configuració, activació i manteniment d'un potent sistema de suport, seguiment i avaluació del procés general d'implantació (sistema liderat per la Direcció Tècnica d'Acció Social).
- Màxim compliment del cronograma definit per cadascuna de les fases que articulen l'estratègia general d'implantació (preparació, impuls, desenvolupament 1, desenvolupament 2 i consolidació).
- Adequació màxima de l'estratègia general d'implantació al grau d'ajust de cadascun dels CSS als requeriments del model de serveis socials bàsics.

Uns altres objectius clau són:

- Consolidar i seguir avançant en la línia iniciada de gestió del canvi i d'estratègies formatives vinculades a aquest.
- Assoliment dels objectius d'implantació vinculats al Pla de sistemes d'informació de la DAS, donant una rellevància especial al desplegament progressiu del SIAS i a l'adaptació a SIAS de totes les aplicacions satèl·lits.

Sílvia Navarro Pedreño

Directora tècnica d'Acció Social

4

Direcció de
Drets Civils

Missió

La Direcció de Drets Civils té com a missió definir, impulsar i gestionar les polítiques públiques de l'Ajuntament de Barcelona en matèria de promoció, defensa i garantia dels drets de la ciutadania, des de les competències pròpies del govern local i de manera coordinada amb les diverses àrees, instituts i empreses municipals, per tal que els ciutadans i ciutadanes coneguin els seus drets i les seves responsabilitats i els puguin exercir amb llibertat i eficàcia.

Entorn

És un moment d'importants avenços en el marc legislatiu, institucional i de presa de consciència individual i col·lectiva sobre la importància del reconeixement i la concreció quotidiana dels drets fonamentals.

Els drets ocupen un espai cada cop menys contestat però, al mateix temps, es fa difícil no pensar de quina manera pot la crisi internacional afectar l'estat dels drets de les persones, ja que no podem considerar separatament el model econòmic i social i els drets humans.

És un moment de reptes i oportunitats, també per als governs locals que, com a administració més propera a les persones, ha d'imaginar maneres per fer visible el seu ferm compromís en la construcció d'una ciutat de drets.

Recursos

Pel que fa als recursos econòmics, la Direcció de Drets Civils ha comptat amb un pressupost total de 2.547.788,48 €. Se n'ha augmentat la part que s'ha destinat a donar suport a activitats i projectes de les entitats de la ciutat (710.254,00 €).

L'equip humà de la Direcció de Drets Civils està format per una vintena aproximada de persones de les quals destaquem la gran especialització en els serveis que s'ofereixen de dues maneres:

– Des de les dues oficines d'atenció al públic: l'Oficina per la No-Discriminació i l'Oficina d'Afers Religiosos, cadascuna des del seu àmbit específic de treball.

– Des de la feina més general de promoció i foment dels drets humans que representa una actuació força polivalent, centrada en la creació de xarxes i processos participatius orientats a la consolidació de la cultura dels drets humans i a la construcció de ciutadania.

Taula 1. Liquidació del pressupost
Direcció de Drets Civils, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	733.482,10	28,79
Béns corrents i serveis	1.104.052,38	43,33
Transferències corrents	710.254,00	27,88
Total	2.547.788,48	100

Activitat

Al llarg de l'any 2009, la Direcció de Drets Civils ha continuat insistint a visualitzar el compromís municipal amb els drets humans i la pau, i la utilitat que tenen en la construcció d'un model de ciutat cohesionada, inclusiva i responsablement solidària. Com a metodologia de treball, hem generat espais de cooperació tant amb entitats privades com públiques.

• Oficina per la No-Discriminació

L'Oficina per la No-Discriminació (OND) ha desenvolupat una feina indispensable d'atenció a denúncies individuals per discriminació, oferint assessorament i suport, tan jurídic com psicològic, a més de 700 persones i formant-ne 778, en igualtat de drets i actituds no discriminatòries.

L'OND és un important referent ciutadà i institucional i ha participat, entre altres espais, en el grup de treball especialitzat en delictes d'Odi i Discriminació de la Fiscalia General de Catalunya, o en formació de la policia municipal en temes relatius a la discriminació.

• Oficina d'Afers Religiosos

L'Oficina d'Afers Religiosos (OAR) ha ofert serveis d'informació, mediació i suport a les prop de dues-centes comunitats de diverses creences amb seu a la ciutat i als districtes, amb l'objectiu d'harmonitzar el dret fonamental a la llibertat religiosa amb

la gestió diària de la ciutat i la vida institucional d'una administració laica.

Hem posat l'accent a potenciar la incorporació de les comunitats religioses a les diverses dinàmiques comunitàries del territori on s'ubiquen, a oferir materials pedagògics especialitzats en diversitat religiosa i a millorar aspectes de comunicació, com ara el butlletí electrònic mensual.

• **Campanyes de sensibilització**

La Direcció de Drets Civils ha aprofitat els esdeveniments ciutadans més importants per apropar a la ciutadania el compromís del govern local amb els drets de les persones i, així, tant a les festes de la Mercè, com a la Festa de les Famílies s'ha dedicat un espai específic als Drets de la Infància que s'ha aprofitat per donar a conèixer la **Convenció de Drets dels Infants**, que el 2009 ha fet 20 anys.

Al voltant de la commemoració del **Dia Internacional dels Drets Humans** s'ha aconseguit, un any més, sumar esforços amb les administracions catalanes i el sector associatiu per dur a terme una campanya ciutadana adreçada al públic jove amb l'organització d'un seguit de cafès concert dedicats a diversos drets, que van arribar a més de mil joves, a més d'un seguit d'activitats (conferències, trobades internacionals i actes de diversos formats) que han permès un marc unitari de celebració.

Com a activitats de sensibilització, volem destacar la celebració del **Dia de la Diversitat**, amb l'**Agència Europea de Drets Fonamentals**. Aquesta activitat es feia per primer cop fora de Viena (seu de l'AEDF) i s'adreça a joves d'entre 12 i 18 anys en entorn escolar amb l'objectiu de treballar temes d'actitud positiva vers qualsevol forma de diferència (ètnica, religiosa, d'orientació o identitat sexual, capacitats físiques i/o psíquiques...) i de coneixement dels drets humans com a element constitutiu de la identitat europea. Hi han participat més de mil dos-cents joves.

El fet de commemorar diversos dies internacionals dedicats a drets i/o col·lectius específics permet treballar en la sensibilització comunitària davant realitats del nostre entorn o injustícies globals. En aquesta línia, s'ha treballat al voltant del **Dia mun-**

dial de la lluita contra la sida, o altres declarats per les Nacions Unides.

Pel que fa a actuacions d'educació en drets humans, hem desenvolupat, en coordinació amb l'IMEB, el **Cicle de cinema infantil sobre drets humans**, i la celebració de la **Segona Audiència Pública Infantil** adreçada als primers cursos d'educació primària, que ha servit per donar veu als infants amb la redacció del Pregó de la Laia. A més a més, hem finalitzat la diagnosi i proposta del **Pla local de sensibilització i educació en drets de ciutadania**.

En la línia d'apropar la ciutadania a les noves realitats dels Drets Humans, vam celebrar al novembre les III Jornades del **Dret a la Mort Digna**, que van tenir un gran èxit de convocatòria (més de cinc-cents persones) i sota el lema "Dret a escol·lidir" van analitzar els avenços mèdics i legislatius europeus en aquesta matèria.

• **Mecanismes de garantia**

Proclamar els drets humans sense implementar mecanismes de seguiment del seu acompliment resulta insuficient. En aquesta línia, destaquem que durant el 2009 s'ha posat en marxa l'**Observatori de Drets Humans de Barcelona**, que ha presentat el seu "Informe 0" validat per una plataforma d'entitats que agrupa una vintena d'associacions de la ciutat que treballen en la difusió i promoció dels drets humans.

També cal destacar els treballs de redacció de la **Carta de Ciutadania de Barcelona**. Al llarg del 2009, la Comissió Multidisciplinària d'experts ha tancat una proposta de text articulat i la Comissió Política, formada per un representant de cada un dels grups municipals, ha iniciat el debat buscant l'aprovació d'un text entenedor que reculli la definició dels drets fonamentals de ciutadania, les responsabilitats col·lectives i els mecanismes de garantia del seu acompliment.

Hem posat en marxa, en col·laboració amb l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat de Catalunya, el Programa "**Barcelona Ciutat Refugi: acollida temporal per a Defensors/ores de drets humans amenaçats**", i s'han rebut durant un període de sis me-

dos activistes dels drets humans procedents de Colòmbia.

• Pla municipal per al col·lectiu LGBT

Al juliol es va presentar la diagnosi, fruit d'un important procés participatiu, del **Pla municipal per al col·lectiu de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals (LGBT)**, que recull la perspectiva de la població no LGBT, de les entitats del col·lectiu, d'individus LGBT no associats, d'altres ciutats europees, a més d'un catàleg d'actuacions municipals adreçades al col·lectiu LGBT que ja s'estan desenvolupant. Des de llavors, estem desenvolupant la redacció del Pla mantenint també una dinàmica participativa que l'enriqueix i li dona la legitimitat necessària.

La Direcció General de Justícia, Llibertat i Seguretat de la Comissió Europea, a través de la Direcció de Drets Fonamentals i Ciutadania ens ha atorgat, a la convocatòria anual de projectes transnacionals en el marc del programa "Drets Fonamentals i Ciutadania. 2007-2013", un Projecte de redacció d'un **Llibre Blanc de Polítiques Públiques locals adreçades al Col·lectiu LGBT**, dotat amb 360.000,00 €. El projecte, únic aprovat en un govern local, el desenvoluparem al llarg de 2010 i 2011 amb les ciutats de Colònia i Torí i diverses institucions acadèmiques i entitats.

També destaquem la commemoració del 28 de juny, **Dia de l'Orgull LGBT**, en què es va fer un gran esforç associatiu i institucional per aglutinar el moviment i obrir la celebració a la ciutadania de forma reivindicativa i festiva.

• Xarxes internacionals i espais de coordinació

Treballem de manera estable amb xarxes internacionals, com la Coalició de Ciutats Contra el Racisme i la Xenofòbia de la UNESCO, la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans o la Xarxa Internacional de Religions i Mediació en Zones Urbanes, així com amb entitats d'importància a la ciutat per mitjà de la signatura de convenis de col·laboració. Alguns de molt significatius són els signats amb la Federació Catalana d'ONG pels

Drets Humans, la Federació Catalana d'ONG per la Pau, la Lliga per la Laïcitat, el Grup de Treball Estable de les Religions o SOS Racisme.

Amb la convocatòria de subvencions, s'ha donat suport a més de cent projectes d'entitats ciutadanes amb un import de 450.000 €, per tal d'impulsar la defensa i la promoció dels drets humans i el foment de la cultura de la pau a través de la societat civil organitzada, ja que es considera que les polítiques de drets humans han de ser polítiques de ciutat, participatives i amb impacte.

En resum, s'han potenciat els serveis en drets humans que ofereix la ciutat amb l'objectiu, per una banda, de garantir l'accessibilitat al dret als col·lectius més vulnerables, la igualtat real i la universalització dels drets i, per l'altra, de donar serveis individuals i col·lectius molt especialitzats a la ciutadania de Barcelona.

Reptes de futur

Una ciutat construïda sobre els drets humans i les responsabilitats compartides és, sens dubte, una ciutat que ofereix espai per a la plena realització individual i col·lectiva. Amb aquest convenciment, la Direcció de Drets Civils es planteja com a objectiu pel 2010 seguir avançant amb les perspectives següents:

- Aprofundir en el treball coordinat amb les entitats i institucions de la ciutat i amb les diverses àrees, instituts i empreses municipals.
- Visualitzar en positiu el discurs del compromís municipal amb els drets humans, les llibertats públiques i la pau, i la seva utilitat per a la construcció de la ciutat.
- Promoure l'accessibilitat dels col·lectius més vulnerables als drets fonamentals.
- Ampliar la igualtat de drets i responsabilitats entre tots els ciutadans i ciutadanes.
- Reforçar el moviment associatiu de drets humans i pau existent a la ciutat i dotar la Direcció de mecanismes de participació.

Rosa Maria Badà i Jaime

Directora de Drets Civils

Taula 2. Indicadors de producció dels serveis**Direcció de Drets Civils, 2009**

	2008	2009	% increment
Oficina per la No-discriminació			
Situacions ateses	740	707	-4,5
Expedients oberts per vulneració de drets	304	291	-4,3
Persones que han rebut informació	501	778	55,3
Oficina d'Afers Religiosos			
Actes de difusió i sensibilització	40	27	-32,5
Demandes d'informació ateses	273	282	3,3
Accions de suport i acompanyament	86	211	145,3

5

Direcció
de Participació
Social

Missió

La Direcció de Participació Social té com a missió fomentar la participació del conjunt de la ciutadania i la cooperació pública-privada per construir col·lectivament una ciutat més inclusiva, així com contribuir en el desenvolupament d'un model de ciutat basat en la governança participativa i la coresponsabilitat per afrontar els reptes actuals.

Entorn

Barcelona compta amb un tercer sector social plural i amb grans potencialitats. Per al govern municipal, la consolidació i la participació d'aquest tercer sector esdevé un valor afegit en la deliberació de les polítiques socials públiques i la seva implementació.

En aquest sentit, els consells de participació són un mecanisme clau per a la construcció conjunta de les polítiques municipals i un instrument per a la innovació i la millora.

D'altra banda, l'augment del pes de les persones grans a la ciutat (21%) i el fet que arribin a la jubilació amb millors condicions, fa palesa la necessitat d'augmentar la seva participació en el disseny de les polítiques municipals adreçades a la gent gran.

En aquest sentit, l'Ajuntament portarà a terme el projecte "Ciutats amigues amb la gent gran", que permetrà tenir unes bases programàtiques d'acció per millorar l'amigabilitat de la ciutat vers les persones grans.

I finalment, en l'actual context de crisi econòmica, és més necessari que mai reforçar el model de ciutat basat en la participació, la coresponsabilitat i l'acció conjunta amb els diferents agents socials de la ciutat.

La consolidació de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva i l'ampliació de les xarxes d'acció solidàries que promou, esdevenen claus per a un model de ciutat més inclusiva.

Recursos

El pressupost liquidat de la Direcció de Participació Social de l'any 2009 ha estat de 566.833,87 €.

Pel que fa als recursos humans, han estat deu les persones que han treballat a la Direcció fins al 31 de juliol. A partir d'aquesta data, s'ha amortitzat la plaça d'una auxiliar administrativa, que va causar baixa per jubilació. També cal indicar que la rotació de personal s'ha situat en el 50% de la plantilla. Respecte al gènere, a finals d'any el 60% eren dones.

Taula 1. Liquidació del pressupost
Direcció de Participació Social, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	423.537,29	74,72
Béns corrents i serveis	143.296,58	25,28
Total	566.833,87	100

Activitat

L'activitat de la Direcció de Participació Social se centra en l'organització dels consells i els òrgans de participació adscrits i en les accions i/o projectes de participació que se'n deriven.

Depenen de la Direcció de Participació Social: el Consell Municipal de Benestar Social; el Consell Assessor de Gent Gran; el Consell Municipal del Poble Gitano; el Consell Municipal de Gais, Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals; l'Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS) i l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

Els consells són els òrgans de consulta i participació de l'Ajuntament en l'àmbit social. Cada consell compta amb un secretari i s'organitza en plenaris, permanents i comissions de treball. Les bases reguladores de cada consell estableixen el nombre de plenaris i permanents anuals, mentre que les comissions o grups de treball s'estableixen a partir del pla de treball.

Aquest any, l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, impulsat per l'Associació Barcelona per a l'Acció Social (ABAS), s'ha consolidat com a plataforma per l'acció conjunta entre el govern municipal i els agents socials. Per això, s'ha dotat d'una estructura organitzativa pròpia: Consell de Govern, Plenari i comissions de treball. El Consell de Govern integra i substitueix la Comissió Directiva de l'ABAS, i amplia el nombre d'entitats.

• **Consell Municipal de Benestar Social (CMBS)**

El CMBS és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit social. Té com a missió promoure una cultura de benestar social a la ciutat, validar les línies d'actuació en política social i fomentar la concertació entre els agents implicats.

Al Plenari del Consell tenen dret a assistir-hi 73 organitzacions, 36 de les quals formen part de la Comissió Permanent. El CMBS comprèn els grups de treball següents: Acció Comunitària, Dona, Famílies, Drogodependències, Gent Gran, Infància, Pobresa, i Salut. En total, aquests grups de treball suposen 518 representants de 141 entitats i 28 experts/es.

De l'activitat duta a terme al llarg de l'any 2009, es poden destacar els actes següents:

- 17a edició anual del Premi Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona als Mitjans de Comunicació: 137 treballs i 48 mitjans de comunicació.
- Acord de col·laboració entre el Consell Municipal de Benestar Social i el Consell Econòmic i Social de Barcelona: participació en la taula de treball per a l'elaboració de la Memòria 2009 del Consell Econòmic i Social de Barcelona.
- El grup de treball sobre Pobresa ha promogut el procés participatiu per a l'elaboració del Programa d'acció contra la pobresa 2009-2012.
- El total de participants en les activitats del CMBS ha estat de 2.372.

• **Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG)**

El CAGG de Barcelona és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit de la gent gran a escala de ciutat i a escala territorial. Té com a missió orientar les polítiques municipals vers la millora del benestar i la qualitat de vida de la gent gran.

Al Plenari del Consell tenen dret a assistir-hi 90 persones i organitzacions, 21 de les quals formen part de la Comissió Permanent i 23 membres integren la Comissió Territorial.

Al llarg de l'any 2009, també van funcionar els grups de treball de Comunicació, integrats per 10 membres.

D'altra banda, també cal destacar les activitats següents:

- Jornada de presentació del projecte "Ciutats amigues de la gent gran".
- Programa "Drets i llibertats de persones amb dependència". S'han fet sessions de cinefòrum a diferents districtes i també a escala de ciutat, amb un total de 640 persones participants.
- Participació en el "Concurs internacional de roses noves de Barcelona", amb l'elecció de la Rosa de la Gent Gran.
- Jornada de presentació del Pla d'habitatge amb la participació de 50 persones.
- El total de participants en les activitats del CAGG ha estat de 1.156.

• **Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona (CMPGB)**

El CMPGB és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona, que actua com a plataforma estable de debat i interlocució per a les qüestions referents a la millora del benestar i la qualitat de vida dels gitanos i les gitanes de la ciutat.

Al Plenari del Consell tenen dret a participar-hi 19 organitzacions, 13 de les quals formen part de la Comissió Permanent.

De les actuacions de l'any 2009, cal destacar les següents:

- Conveni de col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Secretariado General Gitano.
- Conveni de col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona (Grup de recerca DEHIS).
- Presentació del projecte "La casa del Shere Rom" a les Jornades del Pla Educatiu de la ciutat de Barcelona.
- Participació en la "Jornada d'intercanvi d'experiències del centres que participen en el projecte Shere Rom a l'escola" a la sala d'actes del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.
- 8 abril: Celebració del Dia Internacional del Poble Gitano (320 assistents), amb el concert homenatge a la rumba catalana, la simbolització de les Fonts Màgiques de Montjuïc i la bandera i l'himne del poble gitano.

- Difusió del DVD *Kaló d'Aquí*, promogut pel Consell Municipal del Poble Gitano.
- El total de participants en les activitats del CMGP ha estat de 413.

• **Consell Municipal de Gais i Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals (CMGLiHDT)**

El CMGLiHDT és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona, que té com a missió fomentar la igualtat de drets, les llibertats i el reconeixement social dels gais i les lesbianes i els homes i les dones transsexuals.

Al Plenari del Consell hi poden participar 59 organitzacions, 22 de les quals formen part de la Comissió Permanent.

De les activitats dutes a terme al llarg de l'any 2009, destaquem les següents:

- 28 juny: penjada del penó del col·lectiu gai, lèsbic, bisexual i transsexual, al balcó de l'Ajuntament de Barcelona i participació en el Dia de l'Orgull Gai.
- Participació en l'elaboració del Pla municipal per a LGBT i en el projecte europeu de polítiques locals contra l'homofòbia.
- El total de participats en les activitats del CMGLiHDT ha estat de 163.

• **Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (ACBI)**

L'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva és un espai on l'Ajuntament i els diferents agents de la ciutat que l'han signat es comprometen amb els principis que es recullen en el Pla municipal per a la inclusió social i manifesten la voluntat de treballar conjuntament per una ciutat més inclusiva. La concreció d'aquest treball conjunt es desenvolupa a través de projectes i de les xarxes d'acció social. L'any 2009, el nombre total d'entitats, institucions i organitzacions adherides a l'ACBI ha estat de 402, i s'han incrementat fins a vuit les xarxes temàtiques d'acció integrades per entitats, organitzacions i institucions de la ciutat.

Xarxes d'acció

A més a més dels consells de participació, des de la Direcció es dinamitza el funcionament de vuit xarxes d'acció temàtiques on diferents entitats i

organitzacions treballen i fan propostes sobre problemàtiques específiques.

– **Xarxa d'atenció a persones sense sostre**

Les 24 organitzacions socials que la integren tenen el compromís de sumar esforços per tal d'acompanyar les persones en situació d'exclusió residencial intensa en el seu procés de recuperació de la màxima autonomia personal i els vincles socials.

El aspectes més destacables treballats són: a) elaboració d'un catàleg de serveis de la Xarxa d'atenció a persones sense sostre de Barcelona; b) definició d'un conjunt d'accions en l'àmbit de l'exclusió residencial intensa; c) propostes de millora en l'atenció de les persones amb problemes de salut mental i exclusió residencial greu. Una de les accions que cal destacar ha estat la celebració de la Jornada "Salut Mental i Persones sense Sostre", amb una participació de 245 persones.

– **Xarxa B3 de col·laboració entre empreses i entitats socials**

Hi participen empreses compromeses en projectes de responsabilitat social corporativa que col·laboren amb entitats d'iniciativa social, mitjançant la mediació de l'Ajuntament de Barcelona.

– **Xarxa d'inserció sociolaboral**

Amb 49 organitzacions que hi estan vinculades, aquesta xarxa neix de la col·laboració entre els àmbits municipals de Barcelona Activa i Acció Social, i els agents que treballen per a l'ocupació de persones en situació de vulnerabilitat.

Els seus objectius són: a) definir models d'intervenció envers la inserció laboral de les persones amb més dificultats; b) compartir el coneixement, identificar bones pràctiques i impulsar accions innovadores; c) amplificar i optimitzar la capacitat dels recursos existents en el conjunt de la Xarxa.

Una de les accions més destacables ha estat la celebració d'una jornada sobre la mesura de govern de contractació responsable, amb una participació de 90 persones.

– **Xarxa de centres oberts d'atenció a la infància i l'adolescència**

El compromís de les 15 entitats que hi estan vinculades és millorar la capacitat de resposta de la ciutat en l'atenció socioeducativa a la infància i l'adolescència en situació de risc social.

El producte més important de la Xarxa és l'elaboració del Model de Centres Oberts a la ciutat. Durant el 2009, els esforços s'han centrat en l'anàlisi i la reflexió sobre el treball conjunt entre els centres oberts i els serveis socials bàsics i especialitzats.

– Xarxa d'acollida i interculturalitat

Composta per 90 organitzacions, té com a objectiu facilitar l'arrelament de les persones nouvingudes a la ciutat. S'organitza amb la voluntat de generar espais compartits d'informació, orientació, assessorament i cobertura de necessitats bàsiques a persones i famílies nouvingudes, especialment de les que s'instal·len a la ciutat en condicions de fragilitat social i relacional.

La Xarxa ha generat també dinàmiques de cooperació a escala territorial. Diferents barris i districtes de Barcelona disposen de xarxes d'acollida. S'han elaborat diferents manuals i guies de serveis i recursos.

– Xarxa de famílies cuidadores

Les nou organitzacions que en formen part tenen per finalitat avançar en el reconeixement de la tasca que desenvolupen les entitats en el suport a famílies cuidadores que atenen persones que pateixen malalties vinculades a processos de pèrdua d'autonomia.

Cal destacar l'elaboració de l'informe "La salut de les persones cuidadores, de persones amb dependència o discapacitat a Barcelona" i la jornada "Famílies que cuiden", celebrada l'11 de juny de 2009, amb una participació de 260 persones.

– Xarxa de cultura per la inclusió social

Aquesta xarxa té com a objectiu escometre les desigualtats d'accés al capital cultural i educatiu i repensar la dimensió social de la cultura en tant que mecanisme generador de ciutadania.

Aquest any s'ha estat treballant en la constitució de la Xarxa i en la promoció d'accions concretes per tal de millorar l'accessibilitat de les persones amb risc d'exclusió als equipaments i serveis culturals i socials.

– Xarxa d'habitatges d'inclusió a Barcelona

A Barcelona hi ha un important nombre d'entitats socials dedicades a la gestió d'habitatges per atendre persones i famílies en situació de risc d'exclusió residencial. La detecció del nombre d'entitats i

habitatges d'aquestes característiques, per millorar l'atenció residencial, és l'objectiu d'aquesta xarxa. Aquest any s'ha treballat en la proposta de les bases metodològiques per constituir la Xarxa.

Jornades

– Jornada anual dels signants i compromissaris de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. El dia 6 d'octubre es va celebrar la jornada "Les respostes enfront d'una economia i una societat en transformació. Més enllà de la crisi: nous valors i noves pràctiques per a una Barcelona més inclusiva". Es va renovar formalment l'adhesió de les organitzacions a l'Acord i es va presentar el balanç 2008-2009 i el pla de treball 2010. Hi van assistir 130 persones.

– Jornada "Salut mental i persones sense sostre", celebrada el 7 de juliol amb l'objectiu de conèixer, compartir i analitzar la situació de les persones sense sostre tot plantejant estratègies de millora entre el sector social i sanitari. Hi van assistir 245 persones.

– Jornada "Famílies que cuiden", celebrada l'11 de juny. Va ser un espai de reflexió i sensibilització sobre una realitat que afecta més del 10% de la població adulta de la ciutat de Barcelona. Es va presentar l'informe "La salut dels qui conviuen amb persones que tenen necessitats especials d'atenció o dependència a Barcelona". Es va comptar amb 260 participants.

Acords

Al llarg de l'any 2009 s'han signat els següents acords de col·laboració en la realització de projectes:

– Acord de col·laboració entre l'Associació Cívica La Nau i l'Ajuntament de Barcelona, per desenvolupar el banc de productes no alimentaris.

– Acord de col·laboració entre l'Institut de Reinserció Social i l'Ajuntament de Barcelona, per a la incorporació de persones en processos d'inserció social al banc de productes no alimentaris.

– Acord de col·laboració entre la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, per al desenvolupament del projecte "Shere Rom".

- Acord de col·laboració entre l'Associació DJ's contra la Fam i l'Ajuntament de Barcelona, per al desenvolupament del projecte "PACAS".
- Acord amb la Conselleria de Justícia de la Generalitat de Catalunya per a la difusió i aplicació de mesures penals alternatives (TBC)
- Acord de col·laboració entre la Unió General de Treballadors i l'Ajuntament de Barcelona per promoure la inserció laboral de persones amb discapacitat i accions contra la discriminació i la desigualtat.
- Acord de col·laboració entre Comissions Obreres i l'Ajuntament de Barcelona per difondre i impulsar la Llei de la dependència per diferents canals, així com els projectes de B3 i ABAS.
- Acord de col·laboració entre la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, per a l'estudi de l'Observatori del Tercer Sector a Barcelona.

Projectes de col·laboració

També s'ha col·laborat en diferents projectes promoguts per les diverses entitats que formen part de l'ACBI:

– Banc de productes no alimentaris

Iniciativa impulsada per l'Associació Cívica La Nau i la Fundació IReS (Institut de Reinserció Social), que gestiona productes procedents del mecenatge i de donacions que fan les empreses, amb la voluntat de distribuir aquest material a les entitats de l'Acord Ciutadà que atenen població en risc d'exclusió social.

– El 6 de maig es va celebrar una roda de premsa on se'n va presentar el balanç i la nova web, des d'on les entitats de l'Acord Ciutadà poden fer comandes de material. El projecte ha comptat amb donacions de 68 empreses i ha beneficiat 95 entitats. En el projecte han participat 28 persones voluntàries i s'han fet 3.125 hores de treball en benefici de la comunitat, com a mesura alternativa a la presó.

– Programa d'Activitats Culturals d'Acció Social (PACAS)

Promogut per l'Associació Sociocultural DJ's Contra la Fam, té com a finalitat promoure la creació artística entre persones vulnerables. A partir de

tallers professionals gratuïts s'apropen disciplines artístiques i innovadores a sectors de població en risc de vulnerabilitat social. En acabar, es lliura a les entitats el material necessari perquè puguin continuar oferint l'activitat.

– Festival solidari DJ's Contra la Fam

Promogut anualment per l'Associació Sociocultural DJ's Contra la Fam, el Festival Solidari de Música Electrònica, Cine d'Avantguarda i Arts Visuals té com a objectiu recollir fons econòmics per contribuir al desenvolupament d'iniciatives socials a la ciutat de Barcelona.

Aquest any el festival es va celebrar el 26 de juliol, amb una assistència de 1.300 persones i amb la col·laboració de 203 voluntaris/àries.

Comunicació

- Organització i difusió del Premi de Benestar Social als mitjans de comunicació de l'any 2009.
- Elaboració del web del projecte "Barcelona ciutat amiga de la gent gran".
- Redisseny del butlletí de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.
- Disseny i elaboració del nou tríptic de difusió del Consell Assessor de la Gent Gran.
- Disseny i elaboració del nou tríptic de difusió del Consell Municipal de Benestar Social.
- Elaboració del web del Consell Assessor de la Gent Gran.
- Elaboració del web del Consell Municipal de Gais, Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals.
- Difusió del curtmetratge *Kaló d'Aquí*, promogut pel Consell Municipal del Poble Gitano.
- Inclusió del projecte "Shere Rom" en el marc del Pla educatiu de la ciutat.
- Difusió d'un opuscle en motiu del Dia Internacional per l'Alliberament Gai i Lèsbic, Bisexual i d'Homes i Dones Transsexuals (28 de juny), amb l'objectiu de commemorar els 40 anys de lluita d'aquest col·lectiu (1969-2009), a partir dels fets d'Stonewall Inn.

Projecte Europeu Building Inclusion

Al llarg del 2009 s'ha desenvolupat la darrera fase i el tancament del projecte europeu Building Inclusion, que ha tingut com a objectiu intercanviar experiències i resultats de les polítiques de protec-

ció social i d'accés a l'habitatge que han desenvolupat diferents estats membres (des dels àmbits estatal, regional o local) per afavorir la inclusió i la integració de grups especialment vulnerables (immigrants, minories ètniques, ciutadans de països en períodes de transició), identificant pràctiques que han tingut èxit i que poden ajudar a la convivència entre col·lectius amb dificultats d'integració a les ciutats.

L'Ajuntament de Barcelona, com a soci d'aquest projecte, participa en el seu finançament amb les aportacions de capítol II que es mostren a la taula 2.

Taula 2. Finançament Projecte Europeu Building Inclusion

Direcció de Participació Social, 2009

2008	8.869,85 €
2009	11.816,47 €
2010	8.619,28 €
	29.305,60 €

Més informació:

<http://buildinginclusion.oberaxe.es/>

• Projecte “Barcelona ciutat amiga de la gent gran”

El Consell Assessor de la Gent Gran va aprovar el projecte internacional “Ciutats amigues de la gent gran” en el plenari del mes de novembre.

El projecte, promogut per l'OMS, parteix del concepte d'envelliment actiu i de la necessitat que la gent gran participi en la construcció de ciutats més amigables. L'objectiu és que les ciutats es dotin d'unes bases d'acció que guiïn les polítiques públiques vers la gent gran a nivell transversal.

L'informe final ha d'establir les bases d'actuació de la política municipal vers la gent gran, i obliga el govern municipal a fer el seguiment de la seva implementació.

• Projecte “La casa del Shere Rom”

Aquest projecte, promogut pel Consell Municipal del Poble Gitano, té com a objectiu desenvolupar una intervenció socioeducativa fonamentada en l'ús de les TIC per part d'infants, adolescents i

joves gitanos. L'actuació consisteix a crear comunitats d'aprenentatge per mitjà d'eines digitals en col·laboració amb les associacions gitanes de Barcelona. Actualment, el projecte es desenvolupa a Bon Pastor (escola Bernat de Boí) i a Gràcia (centre cultural de Gràcia). També se n'està treballant la implementació a Hostafrancs.

L'èxit del projecte i la seva metodologia ha estat reconegut per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona i ja forma part dels projectes de la Xarxa de Ciutats Educadores. D'altra banda, el Consorci d'Educació de Barcelona ha mostrat el seu interès pel projecte, com exemple d'una bona pràctica d'èxit escolar.

La revista *Barcelona Societat* (número 16, juny de 2009) va publicar l'article “El Projecte Shere Rom: espais educatius d'ús de les noves tecnologies per al desenvolupament comunitari”, on es desenvolupa el projecte extensament.

• Projecte “L'Auditori Apropa”

En l'apartat de cultura per la inclusió social s'ha fet un conveni entre l'Ajuntament, la Generalitat i la Fundació de l'Auditori per dur a terme un projecte l'objectiu del qual és facilitar l'accés a la programació de concerts a les persones en risc o en situació d'exclusió, com un instrument més per a la seva integració social. El 2009 han participat en aquest projecte 4.246 persones.

Webs de la Direcció de Participació Social

S'han emprat diferents pàgines webs com a instruments de difusió per a la participació:

– Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona:

www.bcn.cat/consellbenestarsocial

– Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva:

www.bcn.cat/barcelonainclusiva

Actuacions rellevants

• Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

L'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva s'ha dotat d'una nova organització composta pel Consell de Govern, el Plenari (jornada de l'ACBI) i les comissions de treball.

L'ACBI s'ha anat consolidant com a espai públic local per a l'acció compartida contra la pobresa i per a la inclusió social, construït per múltiples agents. Una acció definida sobre la base de la reflexió i la concertació sobre els objectius de ciutat i les estratègies d'actuació. L'Associació Barcelona per a l'Acció Social (ABAS), que el va impulsar, va acordar, en la comissió directiva celebrada el mes de desembre, dotar l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (ACBI) d'una organització pròpia en la qual s'integrés l'ABAS.

• **Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona**

L'any 2008, el Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona va adaptar la seva normativa a les Normes Reguladores de la Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona i, aquest any, ha passat d'una participació de 35 a 85 membres. Aquest canvi ha obligat a reestructurar-ne el funcionament, i s'han potenciat les comissions de treball.

El Consell Plenari de quatre de novembre va aprovar el projecte "Ciutats Amigues de la Gent Gran" promogut per l'OMS, que es desenvoluparà l'any 2010.

• **Consell del Poble Gitano de Barcelona**

Aquest any s'ha consolidat el projecte "Shere Rom". El nivell pedagògic d'aquest projecte i la seva metodologia participativa ha estat valorat per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona i s'ha inclòs entre els projectes de la Xarxa de Ciutats Educatives.

El DVD *Kaló d'Aquí*, promogut pel Consell Municipal del Poble Gitano, s'ha convertit en material didàctic per al professorat en les publicacions dels llibres escolars de l'assignatura de l'Educació per a la Ciutadania del Grup Enciclopèdia Catalana.

• **Participació i seguiment dels programes municipals**

El consells i òrgans de participació de la Direcció de Participació Social han fet aportacions als nous programes municipals i han seguit fent el balanç i el seguiment dels programes següents:

- Pla municipal per a la inclusió social.
- Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

- Inici d'elaboració del Programa d'acció contra la pobresa 2009-2012.
- Programa d'atenció a persones sense sostre.
- Programa municipal per a la gent gran 2006-2010.
- Pla d'acció sobre drogues de Barcelona 2005-2008.
- Marc municipal per a l'acció comunitària.
- Programa municipal per als infants.
- Programa municipal per a les famílies 2006-2010.
- Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran.
- Model de serveis socials bàsics.
- Seguiment de l'aplicació de la Llei d'autonomia personal i atenció a la dependència.

Reptes de futur

L'**Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (ACBI)** ha esdevingut l'espai de confluència i intersecció de tots els agents socials de la ciutat, que es tradueix en pràctiques de codecisió i accions concertades. Un espai on es despleguen xarxes d'acció.

L'objectiu pel proper any és consolidar les dues xarxes que s'han constituït l'any 2009 i iniciar-ne dues de noves, complint els objectius del PAM. També ha estat consensuat que la Jornada de l'Acord de 2010 se centri en la nova organització de l'ACBI i en la visualització de les xarxes d'acció.

El **Consell Municipal de Benestar Social** ha inclòs a la seva agenda l'objectiu de trobar noves metodologies d'interrelació entre els seus grups de treball, amb la finalitat d'incrementar la transversalitat i l'intercanvi d'experiències entre els membres, per tal de compartir reflexions i propostes respecte els nous reptes socials plantejats.

El **Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG)**, amb l'ampliació del nombre de membres, ha ençetat una nova estructura organitzativa basada en comissions i grups de treball, que es continuarà mantenint. El Programa de Participació i Gent Gran ha posat a l'agenda els nous reptes del col·lectiu des de la perspectiva de l'envelliment actiu, noves tecnologies, qüestions econòmiques, comunicació,

etc. El proper any es desenvoluparà el projecte “Barcelona ciutat amiga de la gent gran” promogut per l’OMS. I també es faran els treballs preparatoris de la III Convenció de la Gent Gran, que se celebrarà a finals de gener de 2011.

El **Consell Municipal del Poble Gitano** de Barcelona es proposa un pla de comunicació que preveu l’elaboració del web i de productes de difusió del Consell. També preveu la implementació del projecte “Shere Rom” al centre cultural gitano d’Hostafrancs i l’elaboració d’un DVD on es visualitzi el projecte com a bona pràctica educativa i participativa, així com l’organització d’una jornada de projectes de “bones pràctiques educatives” en col·laboració amb el Consorci d’Educació. També està a l’agenda l’adaptació de les normes reguladores del Consell a les Normes Reguladores de Participació Ciutadana.

El **Consell Municipal de Gais i Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals** ha de ser una plataforma de diàleg per a l’elaboració del Pla municipal per al col·lectiu de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals i, posteriorment, per fer el seguiment de la seva implementació.

Imma Miret Nicolazzi

Directora de Participació Social

Taula 3. Indicadors de producció dels serveis

Direcció de Participació Social, 2009

	2008	2009	% increment
Activitats de la Direcció de Participació Social			
Persones assistents	6.056	6.286	3,8
Entitats participants	787	726	-7,8
Persones assistents			
Consell Municipal de Benestar Social	2.425	2.372	-2,2
Consell Assessor de la Gent Gran	317	1.156	264,7
Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona	446	413	-7,4
Consell Municipal de Gais, Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals	188	163	-13,3
Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS)	510	32(1)	-
Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva	-	2.150	-
Consell de Dones (2)	2.170	-	-

1. A partir del gener del 2009, l'ABAS s'integra dins de l'organització de l'Acord Ciutadà, per la qual cosa només comptabilitza dades del mes de gener.

2. L'any 2009, el Consell de Dones depenia de l'Àrea d'Educació, Cultura i Benestar.

6

Direcció
de Salut

Missió

La Direcció de Salut té com a missió vetllar per la qualitat de la salut de les persones residents a Barcelona i els visitants mitjançant el coneixement de l'estat de salut de la població i dels factors que el determinen; contribuir al desenvolupament de polítiques públiques per mantenir i millorar la salut de la població amb el compromís de millora dels serveis d'atenció sanitària de la ciutat, el desplegament de la participació ciutadana, estendre el concepte de salut a totes les polítiques i garantir la presència de l'Ajuntament als diferents estaments de salut de la ciutat.

Recursos

• Recursos econòmics

El pressupost liquidat de la Direcció de Salut per a l'any 2009 ha estat de 26.007.816,53 €. Aquesta quantitat inclou les aportacions de l'Ajuntament a l'IMAS (8.001.533,32 €), al Consorci Sanitari de Barcelona (283.233,83 €) i a l'Agència de Salut Pública (16.978.679,41 €). Al concepte de subvencions a entitats sense afany de lucre, dins el capítol de transferències corrents, la Direcció va destinar-hi 312.075,00 €.

Taula 1. Liquidació del pressupost

Direcció de Salut, 2009

Capítol	Euros	%
Personal (1)	373.720,79	50,2
Béns corrents i serveis	27.087,86	3,6
Transferències corrents	343.561,32	46,2
Total	744.369,97	100
Aportació a altres organismes		
IMAS	8.001.533,32	
Consorci Sanitari de Barcelona	283.233,83	
Agència de Salut Pública	16.978.679,41	
Total	26.007.816,53	100

1. Inclou el personal de la Delegació de Salut.

• Recursos humans

La Direcció de Salut compta amb una directora i una tècnica polivalent en gestió i participació. A finals del 2009 hi va haver canvis de les persones en tots dos càrrecs. La gestió dels centres i els

serveis de salut pública de la ciutat estan encarregats a l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB). A més a més, la participació de l'Ajuntament en la direcció del Consorci Sanitari de Barcelona també en garanteix la presència en les decisions sobre les polítiques sanitàries generals que cal desenvolupar a la ciutat.

Activitat

L'Ajuntament de Barcelona actua a diferents nivells en matèria de salut:

- Exerceix les competències pròpies d'autoritat sanitària a la ciutat, a través de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).
- Porta a terme programes de prevenció i promoció de la Salut, a través dels serveis de l'Agència de Salut Pública i de la Direcció de Salut mateix.

Participa activament en l'estructura del Consorci Sanitari de Barcelona, organisme que planifica i coordina els serveis a la ciutat.

- Participa en la gestió de serveis assistencials integrats en l'IMAS i el PAMEM, i assumeix la presidència en aquestes dues organitzacions consorciades.
- Elabora les polítiques sobre drogues a la ciutat, mitjançant el Pla d'Acció sobre Drogues de Barcelona, gestionat per l'ASPB, juntament amb el Departament de Salut i el Consorci Sanitari de Barcelona.
- És present en fundacions hospitalàries de la ciutat, com ara l'Hospital de Sant Pau.
- Promou la participació de la població en l'àmbit de la salut a través dels consells de salut dels districtes, i del Consell de Salut del Consorci Sanitari de Barcelona.

Dins del seu objectiu de treball transversal "Barcelona Ciutat Saludable", la Direcció de Salut ha promogut diverses accions de coordinació amb altres àrees de l'Ajuntament:

- Promoció del *vending* saludable, en coordinació amb el Sector de Medi Ambient.
- Impuls i participació en diverses accions de promoció de la salut en els plans de desenvolupament comunitaris, en coordinació amb el Departament de Serveis Socials Bàsics i l'IMPD.

- Elaboració del programa “Barcelona, activitat física i salut”, amb la col·laboració de l’Institut Barcelona Esports, l’ASPB i el CSB, per tal d’afavorir l’augment de la pràctica esportiva entre la ciutadania de Barcelona, cercant sinergies entre diferents organismes i potenciant els hàbits saludables mitjançant activitats relacionades amb l’activitat física.

- Participació en el programa coordinat per l’àrea d’Educació “Barcelona, Ciutat Educadora”, establint el seguiment de vuit objectius del PAM referents a temes de salut, que formen part dels principis de la Carta de Ciutats Educadores:

- **Objectiu 1.** Avançar en el coneixement de l’estat real del nostre àmbit, per tal de promoure l’equitat en la salut i el context dels canvis poblacionals, socioeconòmics i ambientals en el sistema sanitari, tant de ciutat com de districtes i barris.

- **Objectiu 2.** Reforçar i actualitzar els programes de prevenció i promoció de la salut promovent hàbits saludables en tota la població amb especial atenció a la gent gran i els infants, en coordinació amb serveis sanitaris, entitats i associacions amb un enfocament integrat i en coordinació amb els serveis assistencials.

- **Objectiu 3.** Fomentar la participació com a condicionant de salut, a través d’òrgans reals de participació, amb la ciutadania organitzada (associacions de veïns; associacions de malalts...), els professionals i la població en general, utilitzant totes les eines al nostre abast que proporcionen les TIC.

- **Objectiu 4.** Actuar en les patologies addictives, a través de la planificació, els serveis adreçats a les persones amb alguna addicció i la sensibilització de la ciutadania en general.

- **Objectiu 5.** Consolidar les accions relacionades amb la millora de la salut ambiental, controlant els diferents elements que la conformen i establint mecanismes de comunicació i difusió entre la població.

- **Objectiu 6.** Avançar en les actuacions de salut laboral incidint especialment en la reducció de la sinistralitat laboral i el coneixement de l’impacte de les condicions laborals i la precarietat

laboral en la salut dels treballadors i les treballadores.

- **Objectiu 7.** Reforçar l’actuació en seguretat i higiene dels aliments.

- **Objectiu 8.** Consolidar l’Agència de Salut Pública, impulsar la millora dels serveis sanitaris amb la participació municipal al CSB, i reforçar la interlocució amb el Departament de Salut, amb l’objectiu que responguin millor a les necessitats dels ciutadans, en especial pel que fa a l’accessibilitat física i comunicativa per a totes les persones.

- Coordinació amb l’Àrea de Joventut per a la distribució de preservatius en diferents espais de la ciutat.

- Elaboració de l’informe *Bases per a un envelliment saludable a Barcelona* juntament amb el Consell Assessor de la Gent Gran i la Direcció de Participació de l’AASiC.

- Seguiment de l’apartat de salut del pla de treball d’immigració, establint periòdicament el grau de compliment de les diferents mesures de salut que preveu el pla.

- Elaboració de criteris amb el Consorci Sanitari de Barcelona, el SAIER i l’àrea d’immigració, sobre l’atenció que es dona a les persones immigrades i correcció de disfuncions.

- Elaboració, en coordinació amb Participació Ciutadana i Torre Jussana, d’un estudi sobre la realitat dels Grups d’Ajuda Mútua i les seves necessitats a la ciutat de Barcelona, per tal de planificar respostes adients envers aquests col·lectius. Participació als diversos comitès de preparació del Dia Mundial del Donant de Sang del 2010.

- Participació activa en els grups de Salut i de Drogodependències del Consell Municipal de Benestar Social.

Pel que fa a la participació en xarxes, cal destacar:

- A Catalunya: Xarxa Sida i Món Local, Xarxa de Famílies Cuidadores.

- A escala estatal: Red Española de Ciudades Saludables de la FEMP.

- A escala europea: participació en la xarxa Healthy Cities del Departament per a Europa de l’OMS.

- Altres: participació a la xarxa EU.LAC. Alianza de Ciudades en Tratamiento de Drogas (Europa, Amèrica Llatina i el Carib).

Actuacions i esdeveniments rellevants

De l'activitat desenvolupada per la Direcció de Salut, destaquem el següent:

- Aquest any, en la sessió plenària del mes de juliol de l'Ajuntament, es va aprovar el Pla d'Acció sobre Drogues de Barcelona 2009-2012.
- Entrega del Premi Ignasi Fina de Salut Laboral de l'edició 2009.
- Suport significatiu a diverses entitats de l'àmbit de la salut: 121 projectes presentats, dels quals 65 van ser subvencionats.
- Aprovació del projecte "Barcelona, Activitat Física i Salut", dut a terme juntament amb l'Institut Barcelona Esports i el Consorci Sanitari de Barcelona i l'Agència de Salut Pública. El projecte consisteix a promocionar l'activitat física entre la població a partir d'activitats a parcs, caminades per la ciutat i utilització de poliesportius a baix preu. També cal destacar que es vol que des dels centres d'atenció primària es prescriu l'activitat física com un recurs de salut.
- Seguiment del conveni signat entre Ajuntament i Generalitat per la dotació d'equipaments a la ciutat de Barcelona.
- S'han iniciat les obres de diversos centres d'atenció primària, tant per fer-ne de nous, com per fer ampliacions. Destaquem: les obres del CAP Carmelitana, del CAP Carmel i del CAP Horta, al districte d'Horta-Guinardó.

- S'ha posat la primera pedra per a l'ampliació del CAP Ciutat Meridiana i del CAP Borrell.

També durant aquest any 2009 s'ha finalitzat el procés de reconversió de l'IMAS, del qual s'ha canviat la titularitat. A partir d'ara, la Generalitat passa a tenir la majoria (60%), mentre que l'Ajuntament en té el 40% restant.

Reptes de futur

Per a l'any 2010, destaquem les accions següents:

- Finalitzar l'informe sobre els GAM, les associacions d'afectats i familiars de pacients i les entitats de suport, a Barcelona.
- Compliment dels acords adoptats a la comissió d'Acció Social i Ciutadania: estendre el projecte *vending* sostenible, solidari i saludable als equipaments municipals.
- Desenvolupament, junt amb la Direcció d'Acció Social, de la mesura de govern per a la promoció de l'envelliment saludable a la ciutat.
- Seguiment del pla que defineix el conveni entre l'Ajuntament i la Generalitat per a la millora de l'atenció sanitària a la ciutat. Per al 2010, es preveu la finalització de l'equipament de Cotxeres de Borbó i del centre sociosanitari Dolors Aleu.
- Reforçar l'estructura de participació de la ciutat, introduint canvis tant al Consell del Consorci Sanitari de Barcelona, com als dels Districtes, i fomentant les comissions de seguiment dels CAP.

M. Eugènia Sánchez Carrete

Directora de Salut

7

Departament
de Comunicació

Missió

El Departament de Comunicació té com a missió incrementar el coneixement i la percepció dels serveis de l'Àrea per part dels ciutadans i generar el coneixement de l'Ajuntament de Barcelona com a responsable d'aquests serveis, mitjançant la planificació, l'organització i la gestió de la informació de l'Àrea cap a la ciutadania, fent prevaler la imatge corporativa en la seva globalitat.

Entorn

Els àmbits sobre els quals recau l'activitat del departament són els d'Acció Social, Persones amb Discapacitat, Salut, Drets Civils i Participació Social. Centrem part de la nostra actuació a potenciar la comunicació digital d'aquests àmbits, entenent que aquest és un entorn que cada cop pren més força.

Recursos

En relació amb els recursos econòmics, el pressupost del Departament de Comunicació ha estat de 685,5 milers d'euros. Aquesta quantitat suposa un decrement d'uns 15.000 euros respecte de l'any anterior. Pel que fa als recursos humans, el Departament compta amb cinc persones, tres dones i dos homes.

Taula 1. Liquidació del pressupost
Departament de Comunicació, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	183.748,62	26,8
Béns corrents i serveis	501.703,81	73,2
Total	685.452,43	100

Activitat

El Departament de Comunicació és responsable de la gestió de la informació, de la imatge corporativa, de la producció editorial i gràfica, de l'atenció a la ciutadania, la comunicació digital i les relacions externes i protocol·làries que es deriven del sector.

En aquest sentit, i tal com queda reflectit en les dades del quadre d'indicadors de producció dels serveis (taula 2), una de les activitats principals del Departament és l'elaboració de diferents productes comunicatius. En aquest àmbit, hem incrementat la producció respecte del 2008, i s'ha passat de 61 productes a 76 (publicacions i altres elements, com fulletons, cartells o invitacions).

El Departament de Comunicació també organitza actes institucionals i protocol·laris; alguns han estat gestionats directament pel Departament i altres n'han rebut el suport en la gestió de les infraestructures, del marxandatge, del control de material tècnic o del protocol. En total, el Departament de Comunicació ha participat en l'organització de 132 actes, 45 més que l'any 2008. En tots els casos, se n'ha fet difusió a través dels diferents mitjans disponibles.

Pel que fa a la comunicació digital, hem incidit en dos vessants: l'actualització i el manteniment de les pàgines web existents i la reformulació i creació de noves pàgines web associades a projectes determinats. Això ha generat un increment de més de 375 mil visites enregistrades a les pàgines web de l'Àrea en relació amb l'any 2008.

Val a dir que, des de l'Àrea es fa el manteniment de quinze pàgines web i que al llarg del 2009 se n'han creat set de noves: la de Drets Civils i sis més que estan associades a projectes concrets, com ara les pàgines web de les jornades de Salut Mental i Persones Sense Sostre, de les jornades del Dret a Morir Dignament, del cicle de Cafè&Concerts, de la campanya de Vacances d'Estiu, del Dia de la Diversitat, i la del Banc de Productes No Alimentaris.

Malgrat tot, el procés de migració del nou gestor de continguts de la pàgina web municipal (vignette) ha fet endarrerir projectes de noves pàgines web que ens plantejàvem com a prioritàries, com les de Gent Gran i Infància, que han quedat pendents per al 2010.

Al llarg del 2009, han entrat a l'Àrea 565 suggeriments o reclamacions, 505 de les quals han estat tancades durant el mateix any. D'aquestes, 479 fan referència a temes d'acció social, 26 a persones amb discapacitat i 11 a drets civils. A més a

més, cal afegir les 1.669 fitxes entrades sobre temes de salut pública, de les quals l'Agència de Salut Pública n'ha tancat, en finalitzar l'any, 1.555.

Actuacions o esdeveniments rellevants

Un dels esdeveniments més rellevants a nivell d'informació de cara a la ciutadania respecte els serveis municipals és **La Ciutat de les Persones**, que se celebra durant les festes de la Mercè. Enguany, l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania ha participat en aquest acte amb la presentació d'espais referents als diferents àmbits d'actuació (Acció Social, Drets Civils, Salut i Persones amb Discapacitat). La Ciutat de les Persones s'ha celebrat al passeig de Gràcia els dies 26 i 27 de setembre. La mitjana de valoració dels espais de l'Àrea per part dels assistents enquestats ha estat de 7,9.

L'Àrea també ha estat present a **Fira Gran** (11è Saló de la Gent Gran de Catalunya), que s'ha celebrat al recinte de La Farga de l'Hospitalet, per explicar el catàleg dels serveis i els drets i llibertats de la gent gran amb dependència, i al **Saló de la Infància**, on s'ha posat a l'abast de les famílies la informació dels serveis que l'Ajuntament adreça als més petits, tot commemorant el 20è aniversari de la Convenció dels Drets dels Infants.

Cal destacar la Campanya de Vacances d'Estiu per a infants i adolescents, que ha suposat comunicar a les famílies l'oferta de més de 100.000 places de lleure i esportives que s'ofereixen a les famílies de la ciutat de Barcelona durant els mesos d'estiu. L'objectiu d'aquesta campanya, que s'or-

ganitza juntament amb l'Institut d'Esports de Barcelona (IBE), l'Institut d'Educació de Barcelona (IMEB) i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat és facilitar la compatibilitat de la vida familiar i laboral i els nous usos del temps per tal de gaudir del temps de lleure. Aquest 2009, la comunicació s'ha centrat, com a elements principals, en l'edició d'una guia i una web que incloïa tota la informació de les activitats i una campanya d'exterior (banderoles i opis) i adreçada als restaurants.

Reptes de futur

Volem explicar el model de serveis socials bàsics i la incidència que té en el territori. En aquest sentit, les accions de comunicació se centraran a comunicar a la ciutadania les millores que comporta la implantació d'aquest model. Així mateix, també volem explicar quin és el catàleg de serveis d'atenció social que donen resposta als diferents moments del cicle vital de l'individu i les famílies. Continuarem potenciant la comunicació digital amb la creació de noves pàgines web: finalitzarem i posarem en línia la del Consell Assessor de la Gent Gran, la del Consell Municipal per al col·lectiu LGBT i finalitzarem la reformulació de la de Gent Gran i la d'Infància. A més, iniciarem un procés de creació d'espais col·laboratius a internet per establir comunicació amb diferents col·lectius i per a la incorporació i la utilització d'eines 2.0.

Magda Orozco i Areny

Cap del Departament de Comunicació

Taula 2. Indicadors de producció

Departament de Comunicació, 2009

	2008	2009	% increment
Edicions i publicacions			
Publicacions pròpies	13	18	38,5
Altres edicions (fulletons, cartells, invitacions, protocol)	48	58	20,8
Insercions publicitàries	32	33	3,1
Campanyes de senyalització externa (banderoles)	8	14	75,0
Articles publicats a mitjans de premsa escrita	12	9	-25,0
Vídeos	5	3	-40,0
Edició electrònica			
Webs en manteniment (vigents)	18	15	-16,7
Webs de nova creació	4	7	75,0
Visites enregistrades a les webs de l'Àrea	604.528	980.369	62,2
Organització i suport a actes			
Actes organitzats	5	11	120,0
Actes als quals s'ha donat suport	82	122	48,8
Coordinació de visites de delegacions estrangeres	2	0	-

8

Departament
d'Administració
i Personal

Missió

El Departament d'Administració i Personal té com a missió donar suport a la Gerència d'Acció Social i Ciutadania i a les diverses direccions i departaments que en depenen, en matèries econòmiques, pressupostàries i de recursos humans, i impulsar la tramitació dels expedients de contingut econòmic, tant d'ingressos com de despeses, i en matèria de recursos humans.

Entorn

Les qüestions d'entorn que han influït més en la gestió del Departament d'Administració i Personal han estat, entre altres, les modificacions legals en matèria de comptabilitat pública i pressupostària, l'entrada en vigor de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, la Llei de serveis socials de Catalunya i l'aplicació de l'Acord de Condicions Comunes per als Empleats de l'Ajuntament i l'Annex de Condicions Específiques per al Personal Laboral 2008-2011.

Recursos

En relació amb els recursos econòmics, el Departament d'Administració i Personal ha disposat de 3,54 milions d'euros. D'altra banda, en el Departament hi treballen 24 persones, la meitat de les quals són dones.

Taula 1. Liquidació del pressupost

Departament d'Administració, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	771.634,85	21,8
Béns corrents i serveis	657.988,31	18,6
Transferències corrents*	2.106.369,42	59,6
Total	3.535.992,58	100

(*) Aquest import correspon al contracte programa amb l'IMI.

Activitats

Les dades més importants de l'activitat del Departament d'Administració i Personal es mostren en la taula 2, i cal destacar les següents:

- Implantació de la nova estructura al pressupost 2010.
- Inici de la implementació del sistema Cognos.
- Increment del nombre de justificacions dels convenis d'ingressos.
- Gestió i seguiment dels ingressos ICASS en concepte de subvencions a usuaris de residències i centres de dia.
- Tramitació de les quotes d'usuaris de centres residencials i de centres de dia.
- Conciliació i seguiment administratiu dels habitatges amb serveis amb el Patronat Municipal de l'Habitatge.
- Increment dels nomenaments d'interinitat derivats del contracte programa, en aplicació de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i de la Llei de serveis socials de Catalunya, així com la substitució sistemàtica de tot el personal adscrit als centres de serveis socials i als equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA).
- Tramitació de tot tipus d'expedients en matèria de recursos humans dins les competències delegades en la Gerència de l'Àrea.
- Liquidació del conveni marc Ajuntament-Generalitat en matèria d'acció social.

Esdeveniments rellevants

De l'any 2009 destaquen els esdeveniments següents:

- La creació de l'Institut Municipal de Serveis Socials.
- El desenvolupament del Pla d'Inversions municipals (PIM) 2008-2011.
- L'obertura de nous equipaments amb tota la tramitació inherent a aquests processos.
- Mesures preventives grip A (H1N1).
- Signatura de l'Acord de Condicions Comunes dels Empleats de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Annex de Condicions Específiques per al Personal Laboral.

Taula 2. Indicadors d'activitat**Departament d'Administració, 2009**

	2008	2009	% increment
Administració			
Expedients tramitats	1.781	1.888	6,01
Factures gestionades	3.082	2.993	-2,89
Bestretes	957	1.103	15,26
Minitransferències	544	637	17,10
Modificacions de crèdit	61	90	47,54
Personal			
Total personal	267	273	2,25
Contractes d'interinitat (desembre 2009)	93	31	-66,67
Jubilacions	9	3	-66,67

Els valors corresponents al 2008 s'han modificat en relació amb els que es van publicar a la Memòria 2008, perquè els valors històrics contenien dades agregades referides a la part de l'Àrea d'Educació, Cultura i Benestar.

Reptes de futur

El Departament d'Administració i Personal es proposa els reptes següents per al 2010:

- El suport a la implantació del nou model de serveis socials.
- La tramitació administrativa de la remodelació dels centres de serveis socials existents i l'obertura de nous centres.
- L'aplicació i el desenvolupament de l'Estatut Bàsic dels Empleats Públics (EBEP).
- El seguiment i l'aplicació correcta de l'Acord de Condicions Comunes dels Empleats de l'Ajuntament de Barcelona.

- La implementació de la nova normativa presupostària.
- La implementació de l'eina SAP-ECOFIN de manera correcta.
- L'aplicació del copagament en l'àmbit de l'ajuda domiciliària.

Antonio Lleida i Lacueva

Cap del Departament d'Administració i Personal

9

Secretaria
Tecnicojurídica

Missió

La Secretaria Técnicojurídica té com a missió l'assessorament tècnic, administratiu i jurídic als òrgans i departaments de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, i el control de la legalitat dels expedients que es tramiten.

Entorn

L'entrada en vigor de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, la Llei de serveis socials de Catalunya i el desenvolupament de la Llei estatal 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic, comporta l'anàlisi del seu impacte i la corresponent formació perquè el personal pugui aplicar-la.

Recursos

En relació amb els recursos econòmics, la Secretaria Técnicojurídica ha disposat de 290,1 milers d'euros, la totalitat dels quals correspon al capítol de personal. Pel que fa als recursos humans, el Departament compta amb quatre persones, dues de les quals són dones.

Activitat

Com a **assessoria técnicojurídica**, l'activitat que duu a terme consisteix a:

- Donar suport jurídic i assessorament als òrgans directius i operatius de l'Àrea.
- Informar sobre els plecs de clàusules particulars per a la contractació administrativa.
- Informar els recursos interposats contra actes i resolucions de l'ens de gestió.
- Informar sobre els convenis del sector.
- Participar en les meses de contractació.
- Informar sobre els aspectes jurídics de les alegacions presentades en període d'informació pública en els expedients.
- Fer el seguiment de les disposicions normatives, de l'efectivitat de conèixer-les i de l'operativitat.

A més a més, presta assessorament mitjançant l'assistència a òrgans col·legiats: Consell Rector i Comissió de Govern de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, Consorci de la Infància i Món Urbà (CIIMU), Comissió de Contractació Responsable i Comissió Tècnica de Protecció de Dades Personals, Consorci de Serveis Socials (assistència a meses de contractació).

En matèria consultiva, diferenciem diverses categories de tràmits: validació, assistència a meses de contractació, informe sobre plecs de clàusules administratives particulars, informes sobre contractes i convenis, elaboració d'actes dels organismes col·legiats als quals assisteix i de les meses de contractació, i altres informes i certificats.

Com a **secretaria delegada**, l'activitat que duu a terme consisteix a:

- Signar les notificacions i comunicacions referents a les resolucions i els decrets dictats per la gerent de l'Àrea o pel gerent municipal i/o l'alcalde, si escau.
- Conformar i vetllar, amb les garanties i responsabilitats inherents, les actes de totes les licitacions, contractes i documents administratius anàlegs de les matèries pròpies de l'Àrea.
- Donar curs als certificats de les matèries pròpies de l'Àrea.
- Custodiar i arxivar documents.
- Controlar la legalitat dels expedients.
- Supervisar les actuacions dels òrgans gestors de l'Àrea.
- Mantenir, actualitzar i explotar el Registre Municipal de Licitadors d'Entitats.

Esdeveniments rellevants

Al llarg del 2009, la Secretaria Técnicojurídica ha participat activament en tot el procés de constitució del nou Institut Municipal de Serveis Socials, tant en les tramitacions per aprovar els estatuts, com en tota l'organització pròpia del nou òrgan com la subrogació de tots els expedients de contractació que a partir de l'any 2010 passaran a dependre'n.

Reptes de futur

La Secretaria Técnicojurídica es proposa com a repte el suport técnicojurídic a la implantació del nou model de serveis socials i la corresponent formació del personal per a la tramitació administrativa de la remodelació de l'Àrea.

José Fernández i Pérez

Cap de la Secretaria Técnicojurídica

Taula 1. Indicadors de producció

Secretaria Técnicojurídica, 2009

	2008	2009	% increment
Subvencions a entitats			
Sol·licituds presentades	461	587	27,3
Subvencions atorgades	255	288	12,9
Subvencions denegades	206	299	45,2
Subvencions a titulars de vehicles per al transport de persones amb discapacitat (IVTM)			
Sol·licituds presentades	38	30	-21,1
Subvencions atorgades	38	29	-23,7
Altres tramitacions			
Expedients per contractacions administratives	n.d.	749	-
Expedients per convenis i subvencions	415	447	7,7
Expedients informatius	0	4	-
Dictàmens	12	15	25,0

10

Departament de
Serveis Tècnics

Missió

El Departament de Serveis Tècnics té com a missió dur a terme les actuacions necessàries per al disseny dels nous equipaments que depenen de l'Àrea, així com totes les actuacions de manteniment ordinari i extraordinari per garantir el funcionament correcte dels equipaments ja existents.

Entorn

La definició del nou model de serveis socials bàsics, amb la previsió d'obertura de nous centres, així com el condicionament dels ja existents per donar resposta al nou funcionament, ha representat tot un repte per al Departament, amb un increment important de projectes i activitats en relació amb el funcionament dels darrers anys.

Un element essencial en la implantació del nou model de serveis socials bàsics és comptar amb uns equipaments que compleixin les condicions pel que fa als espais i les prestacions tècniques necessàries per respondre als requeriments de funcionament del nou model.

Recursos

Els recursos destinats al desenvolupament de les actuacions executades al llarg del 2009 es pot desglossar d'acord amb les taules següents:

Taula 1. Liquidació del pressupost
Departament de Serveis Tècnics, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	206.754,23	21,4
Béns corrents i serveis	761.502,35	78,6
Total	968.256,58	100

Taula 2. Pressupost gestionat
Departament de Serveis Tècnics, 2009

	2009
Obres	10.263.587
Adquisicions de locals	3.450.000
Lloguers de locals	340.823

Aquestes partides estan comptabilitzades a les partides de les diferents Direccions i Departaments

El Departament compta amb quatre persones, tres de les quals són homes.

Activitat

Les principals actuacions que s'han dut a terme són:

- Reformes provisionals o definitives en diversos centres de serveis socials existents. Al llarg del 2009, s'han finalitzat obres de reforma en onze centres de serveis socials. D'aquests, quatre corresponien a centres provisionals.
- Reformes en locals de nova adquisició o llogats per cobrir l'increment de centres de serveis socials per passar dels 34 actuals als 39 previstos o per reubicar centres de serveis socials ja existents, però en instal·lacions no adaptables al nou model.
- Construcció i rehabilitació del centre per a persones vulnerables Meridiana.
- Nou centre per a les dependències del Servei d'Inserció Social al carrer Pujades.
- Rehabilitació del local de nova adquisició per instal·lar el nou Espai Familiar i Centre Obert de Sant Martí per a la Infància i Adolescència.
- Adequació de nous centres per a la seu central dels equips d'atenció a la infància i adolescència, i per a l'equip del districte de Gràcia.

- Reforma dels serveis de cuina, menjador, administració i bugaderia de la residència per a la gent gran Josep Miracle.
- Altres actuacions en diferents centres per millorar el funcionament i facilitar-ne el manteniment.

Reptes de futur

Pel que fa a les perspectives d'actuacions per a l'exercici 2010, cal destacar:

- Continuació de les intervencions en disset centres de serveis socials, dos dels quals corresponen a centres provisionals, per permetre dur a terme la reforma dels espais definitius.
- Reforma del nou Espai Familiar i Centre Obert de Les Corts per a la Infància i Adolescència.
- Rehabilitació dels locals del Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats.
- Reforma de l'espai per al nou centre de l'Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència del districte de Sants-Montjuïc.

Agustí Sanahuja i Castells

Cap de Projectes de Serveis Tècnics

11

Departament
de Recerca i
Coneixement

Missió

El Departament de Recerca i Coneixement té com a missió dissenyar, elaborar i mantenir un sistema d'informació de la Gerència d'Acció Social i Ciutadania per analitzar la ciutat i fer un seguiment acurat de la gestió i l'impacte dels serveis públics.

Entorn

El nou model de gestió per a l'Ajuntament de Barcelona, Barcelona 2.0, ha comportat com a aspecte més nou la col·laboració en el nou model de gestió per objectius que s'implementarà l'any 2010.

Recursos

En relació amb els recursos econòmics, el Departament ha disposat de 507.497,13 €, dels quals 347.840,70 corresponen a despeses de personal, la qual cosa representa el 68,54% del total del pressupost. La resta corresponen a compres de béns i serveis (141.656,43 €) i a una transferència per import de 18.000 €.

El Departament compta amb set persones, cinc de les quals són homes (71,43%) i dues, dones (28,57%).

Taula 1. Liquidació del pressupost
Departament de Recerca i Coneixement, 2009

	2009	%
Personal	347.840,70	68,5
Béns corrents i serveis	141.656,43	29,9
Transferències	18.000,00	3,6
Total	507.497,13	100

Activitat

La funció bàsica del Departament de Recerca i Coneixement s'orienta a donar suport a les direccions i els departaments de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, tot i que també s'elaboren productes orientats a la generació i difusió de coneixement:

• Observatori Social Barcelona

La pàgina web de l'Observatori Social de Barcelona ha vist incrementat el nombre de visites, que ha passat de les 10.611 visites de l'any 2008 a les 31.822 de l'any 2009 (la pàgina web va començar a funcionar el mes de juny de 2008). Aquest recurs ha estat un instrument molt important per difondre els diferents productes elaborats per l'Observatori mateix i pel Departament de Recerca i Coneixement.

Durant el 2009, s'han editat dos números de la **revista Barcelona Societat**:

– Número 16: dedicat a la **interculturalitat** i que es va presentar amb una ponència del professor Carlos Giménez, catedràtic de la Universitat Autònoma de Madrid.

– Número 17: dedicat a les **desigualtats i el gènere**, amb la participació de la professora Cristina Sánchez Miret, professora de la Universitat de Girona, en l'acte de presentació.

També s'han organitzat dos **fòrums**, amb motiu de la presentació de dues publicacions, que es poden trobar a la pàgina web de l'Observatori:

– *Recomanacions per a la millora d'atenció social a les persones amb trastorn mental*, en col·laboració amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat.

– *Barcelona per l'acció comunitària: Guia de xarxes d'intercanvi solidari*, en col·laboració amb el Departament de Serveis Socials Bàsics.

– Finalment, a finals del 2009 també s'han rebut els dos **estudis** encarregats al CIIMU i que es publicaran al llarg del 2010:

- Infància i famílies a Barcelona
- Adolescents a Barcelona

• Xarxes internacionals

Des del Departament de Recerca i Coneixement es continua treballant a la xarxa de ciutats Eurocities, en el Fòrum d'Acció Social, juntament amb el Departament de Persones Vulnerables de la Direcció d'Acció Social. Aquest any, dins del grup de treball de Persones Sense Sostre, s'han celebrat dues trobades, la primera a Bergen, el mes de març, i la segona a Barcelona, on es va organitzar l'acollida del grup de treball a la nostra ciutat, el mes de

setembre. En totes dues trobades es van presentar els respectius programes d'actuació per al col·lectiu de persones sense sostre de les ciutats acollidores i es va treballar sobre propostes i comparatives dels recursos i les estratègies plantejades per fer front a la problemàtica i actuar per prevenir-la.

• Suport a altres direccions i departaments

– Mensualment s'han elaborat els quadres de comandament de la Gerència Municipal i de la Gerència de l'Àrea, que permeten fer el seguiment del funcionament dels diferents serveis i faciliten la presa de decisions als seus responsables.

Enguany, el Departament de Recerca i Coneixement també ha centralitzat el procés d'implementació del nou quadre de comandament del gerent municipal dins l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania en el marc del nou model de gestió de l'Ajuntament, Barcelona 2.0. En aquest procés s'ha treballat juntament amb els directius de l'Àrea, la Gerència Municipal i consultors externs per definir els objectius, les metes previstes mensualment i els indicadors corresponents per als diferents serveis de l'Àrea.

– Elaboració del diagnòstic per al Programa d'Acció Social contra la Pobresa.

– Selecció i elaboració dels indicadors per al marc estratègic de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

– Selecció i elaboració dels indicadors sociodemogràfics desagregats per districtes i barris adreçats a les diferents unitats organitzatives de l'Àrea i als Districtes de la ciutat.

– Suport al seguiment de l'execució del Pla municipal per a la inclusió Social dins del II Informe de Seguiment del Pla.

– Col·laboració en l'informe sobre l'estat de la salut de l'Agència de Salut Pública, amb l'elaboració d'un article en què s'analitza l'evolució de les rendes mínimes d'inserció a la ciutat de Barcelona.

Al llarg de l'any, s'han fet diferents càlculs de coeficients de distribució de recursos per a diferents direccions i departaments per distribuir nous professionals entre els districtes de la ciutat, com ara el servei "A partir del carrer".

– Selecció i càlcul d'indicadors socials per elaborar el diagnòstic dels programes d'actuació social territorial (PAST) dels deu districtes. Suport en la conceptualització i la definició dels indicadors d'activitat per fer el seguiment i l'avaluació dels deu PAST.

Col·laboració en la selecció i la definició dels indicadors per fer les avaluacions intermèdies del projecte de centres de serveis socials experimentals. Actualització del document de presentació de la ciutat per la Gerència de l'Àrea.

Provisió de dades d'entorn i d'activitats dels departaments i serveis de l'Àrea a altres departaments municipals i supramunicipals (Departament d'Estadística, web municipal, Generalitat...).

Elaboració de la Memòria de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania i de la part corresponent a l'Àrea, de la Memòria d'activitats de l'Ajuntament de Barcelona.

Reptes de futur

Els elements referents per al 2010 són:

– Mantindre i consolidar la revista *Barcelona Societat* com a referència de temàtica social de la ciutat, tot mantenint-ne la periodicitat semestral.

– Consolidar la presència de l'Àrea a les diferents xarxes internacionals, especialment a Eurocities, fomentant i donant suport a les direccions i els departaments que en formin part o que puguin estar interessats en projectes, intercanvis i ajudes dins l'àmbit europeu.

– Incrementar el nombre de visites a la pàgina web de l'Observatori, introduint nous continguts i facilitant que la consulta de la informació sigui més activa per a les persones que la demanen.

Carles Salanova Pardina

Cap del Departament de Recerca i Coneixement

Taula 2. Indicadors de producció
Departament de Recerca i Coneixement, 2009

	2008	2009	% increment
Observatori Social Barcelona			
Números publicats de la revista Barcelona Societat	2	2	0,0
Exemplars editats de la revista Barcelona Societat	4.000	4.000	0,0
Fòrums organitzats	2	2	0,0
Assistents als fòrums	250	200	-20,0
Estudis elaborats	3	3	0,0
Exemplars editats dels estudis (1)	0	4.000	-
Visites a la pàgina web (2)	10.611	31.822	199,9

(1) D'aquests exemplars, 3.000 corresponen als tres estudis elaborats el 2008 i 1.000 a un dels estudis elaborats enguany.

(2) La pàgina web va entrar en funcionament el juny del 2008. Per tant, només va estar en funcionament 7 mesos.

12

Institut Municipal
de Persones amb
Discapacitat

Missió

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD) té com a missió dissenyar i impulsar polítiques de promoció de l'accessibilitat de les persones amb discapacitat als serveis, les activitats i els espais de la ciutat, tant pel que fa a les possibilitats de desplaçament com a la possibilitat d'accedir i gaudir d'aquests recursos com a part de la ciutadania.

Per tal de portar a terme la seva missió, l'IMD estructura la seva organització en tres unitats de treball:

- Promoció i suport.
- Gestió de serveis d'atenció directa.
- Planificació i prospectiva.

L'IMD també és present a internet:

www.bcn.cat/imd

Entorn

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat va celebrar el seu 30 aniversari de treball per promoure l'accés i la participació de les persones amb discapacitat física, amb trastorn mental, intel·lectual, auditiu i visual als serveis, les activitats, els espais i la vida de la ciutat. Amb motiu d'aquest aniversari va presentar un vídeo i un llibre titulats *Barcelona, una ciutat per a tothom. 30 anys treballant amb les persones amb discapacitat*. El llibre recull les actuacions municipals que s'han portat a terme durant aquest temps en temes d'accessibilitat física i comunicativa, acció social i salut, cultura, educació, esport, estudis i recerca, habitatge, informació i divulgació, lleure, participació ciutadana i associacionisme, transport, treball i formació ocupacional.

Recursos

Abans de repassar els aspectes més rellevants de la gestió i de les fites més significatives assolides al llarg del 2009, farem menció dels recursos humans i econòmics amb què hem comptat.

• Recursos humans

Es redueix el nivell d'interinitat respecte de l'any 2008 (40%). Resten pendents la conclusió de di-

versos processos d'oferta pública que sumen un total de 12 places. En relació amb l'any anterior, la plantilla augmenta en una plaça de tècnic mitjà destinada al nou EIPI de Nou Barris.

• Recursos econòmics

El finançament extern es redueix en relació amb l'any anterior a causa, principalment, del traspàs de la residència Amilcar.

Activitat

Mitjançant aquests recursos, l'IMD promou diverses activitats dirigides a la promoció i l'atenció de les persones amb discapacitat, de cara a la seva integració social, segons els principis de normalització i reconeixement de la diferència. Amb aquesta finalitat, l'IMD treballa amb la col·laboració d'altres òrgans i àrees municipals i estructura les seves actuacions al voltant de les línies estratègiques següents:

- Accessibilitat física i mobilitat
- Accessibilitat comunicativa
- Habitatge
- Autonomia personal i vida independent
- Participació ciutadana i associacionisme
- Recerca i coneixement

De les actuacions desenvolupades durant el 2009, voldríem destacar les següents:

a. Juntament amb tècnics de l'Institut Barcelona Esports s'ha fet una revisió de l'accessibilitat dels centres esportius municipals a tots els districtes amb la finalitat de poder oferir dades actualitzades en l'edició d'una guia de serveis esportius de la ciutat.

b. També s'han elaborat plans de reserves públiques d'aparcament als districtes de l'Eixample, les Corts, Sant Martí, Nou Barris, Sant Andreu i Sarrià-Sant Gervasi; el districte d'Horta-Guinardó està en estudi.

c. Al llarg del 2009, també s'han presentat i instal·lat els contenidors de brossa accessibles.

d. Pel que fa a la xarxa de transport públic, cal destacar que el 75% de les estacions de metro disposen d'ascensor entre l'andana i el carrer, el

Taula 1. Personal

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, 2009

	Tècnic superior	Tècnic mitjà	Administratiu i tècnic auxiliar adm. especial	Auxiliars adm., aux. adm. especials i subalterns	SUMA		
					TOTAL	Fix	Interí
Gerència (1)	2	4	2	2	10	9	1
Planificació i prospectiva	2	2			4	3	1
Promoció i suport		12			12	7	5
Serveis d'atenció directa	9	12	11	6	38	25	13
Total	13	30	13	8	64	44	20
%	20	47	20	13	100	69	31

1. Inclou Administració i Personal, Coordinació, Comunicació i Consergeria

Taula 1. Liquidació del pressupost i fonts de finançament

Institut Municipal de Persones amb discapacitat, 2009

	DESPESES						FINANÇAMENT			
	Personal	Béns corrents i serveis	Financeres	Transferències corrents	Inversió i transferències de capital	Total	Ajuntament		Altres	Romanents
							Import	%		
Gerència	349.019	95.914	0	20.666	86.068	551.667	947.550	100%	8.909	
Planificació i prospectiva	67.523	63.044	0	0	0	130.566	65.566	50%	65.000	
Promoció i suport	426.278	191.362	0	0	0	617.640	587.640	95%	30.000	
Serveis d'atenció directa	2.296.076	708.510	0	1.438.529	69.285	4.512.400	842.715	19%	3.669.685	105.644
Total	3.138.895	1.058.830	0	1.459.195	155.353	5.812.272	2.443.470	42%	3.773.594	105.644
%	54%	18%	0%	25%	3%	100%	39%		61%	

8,6% estan en el procés d'obres d'instal·lació i el 9% tenen projecte d'instal·lació.

e. El Servei Públic de Transport Especial ha prestat un 15% més de serveis de transport a persones amb mobilitat reduïda, i ha assolit els 292.495 viatges anuals.

f. El 2009 ha estat un any de consolidació del teatre accessible: s'han programat nou sessions accessibles al Teatre Lliure, al Teatre Grec i al Teatre Nacional de Catalunya. També s'ha treballat per garantir l'accés a les principals festes de la ciutat i als actes organitzats al voltant de la Mercè.

g. En relació amb temes de comunicació i d'informació, s'han fet 163 actuacions de promoció i suport per garantir la comunicació accessible per a les persones amb discapacitat, facilitant trans-

cripcions escrites en pantalla, traducció de llengua de signes, instal·lacions d'anells magnètics a diferents sales d'equipaments municipals i en els actes més significatius de la ciutat. També s'ha col·laborat en els actes commemoratius del bicentenari de Louis Braille.

h. Amb la voluntat de promoure habitatges assequibles i accessibles, s'han incorporat les necessitats de les persones amb discapacitat en el Pla d'Habitatge de Barcelona 2008-2016. S'han visitat diferents promocions amb responsables del Patronat Municipal de l'Habitatge per tal de detectar mancances i proposar solucions.

i. Dins la línia estratègica de promoció de l'autonomia personal i la vida independent de les persones amb discapacitat s'inclouen intervencions per fa-

cilitar l'accés a tots els serveis que fan possible la vida quotidiana, l'accés a l'educació, al treball, a la salut, a la pràctica esportiva i al lleure; també inclou el desplegament de la xarxa d'equipaments i serveis socials per a persones amb discapacitat. Al llarg del 2009, voldríem destacar les actuacions següents dutes a terme:

- El projecte "Per a l'autonomia personal i la vida independent", una iniciativa de finançament per a persones amb discapacitat física que opten per l'autogestió a l'hora de cobrir les necessitats d'assistència personal. S'ha treballat en la millora de la gestió i el copagament.

- Augments en l'activitat dels serveis que presta l'Institut (IMD) com ara: el del 9,54% en el nombre de persones ateses pel Servei d'Atenció al Públic, el 20% en les valoracions i orientacions fetes per l'Equip d'Assessorament Laboral i un augment del 6,55% en el nombre de nens i nenes atesos pels serveis d'atenció precoç (EIPI). Trasllat de l'EIPI de Nou Barris a un nou local.

- La campanya d'activitats de vacances d'estiu per a infants i joves ha cobert 599 activitats que han disposat de monitor de suport per a un total de 174 nens i nenes amb discapacitat.

- El projecte pilot de cessió de parcel·les d'horts a deu entitats de persones amb discapacitat.

- S'ha mantingut l'activitat als serveis residencials, a les llars residència de Valldaura, Vil·la Olímpica i Pisos Casa Bloc.

- Desplegament del Conveni de Col·laboració entre el Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, en matèria d'equipaments socials per a persones amb discapacitat a la ciutat de Barcelona. El resultat és el següent:

- **Equipaments públics:**

- Finalitzades les obres de la residència Montserrat Betriu per a persones amb discapacitat intel·lectual amb trastorns de comportament, al districte de Sant Martí (30 places), i de la llar residència Can Calopa (12 places) per a persones amb discapacitat intel·lectual, al districte de Sarrià-Sant Gervasi.

- Continuen les obres de la residència Font i Quer, també per a aquest sector de persones

amb discapacitat intel·lectual amb trastorns de comportament, al districte de Sants-Montjuïc (30 places), i de la llar residència Montnegre (45 places) per a persones amb trastorn mental, al districte de Les Corts.

- S'han iniciat les obres de la residència Mas Sauró (60 places) per a persones amb discapacitat intel·lectual profunda, al districte Sarrià-Sant Gervasi.

- **Equipaments amb entitats d'iniciativa social**, per a la implantació de places concertades:

- Finalitzades les obres del centre diürn de la Fundació Pere Mitjans (60 places) per a persones amb discapacitat física, al districte de Sants-Montjuïc.

- Continuen les obres de la residència Esclat (50 places) per a persones amb discapacitat física, al districte de Sants-Montjuïc.

- S'han iniciat les obres de la residència ACAM (48 places) per a persones amb discapacitat intel·lectual, al districte de Ciutat Vella; la residència ASPACE (40 places) per a persones amb discapacitat física, al districte de Sants-Montjuïc; la residència Auxilia (30 places) per a persones amb discapacitat física al districte de Sarrià-Sant Gervasi, i les llars residència de la Fundació Catalana de Paràlisi Cerebral (24 places) per a persones amb discapacitat física i El Xop (16 places) per a persones amb discapacitat intel·lectual o amb trastorns de comportament, totes dues al districte de Sant Martí.

J. En el foment de la participació ciutadana de les persones amb discapacitat, aquest any han tingut activitat 24 comissions, consells d'accessibilitat, taules d'entitats, grups de treball, en què han participat unes 224 entitats de persones amb discapacitat. L'IMD també promou l'associacionisme en el sector de les persones amb discapacitat: l'any 2009 s'han assessorat i han obtingut suport 113 entitats, que han rebut 407.995,64 € en la convocatòria de subvencions de ciutat, i 91 entitats amb una suma de 115.738 € per a les subvencions sol·licitades als districtes.

k. Recerca i coneixement. L'Observatori Ciutats i pobles per a tothom compta amb 99 bones pràctiques i una llista de 65 ciutats adherides.

S'han fet els estudis següents:

- *Servei de transport especial. Funcionament, tendències i previsions.* Algunes de les propostes d'aquest estudi han fet necessària la redacció d'una nova normativa d'ús del servei, la qual va ser aprovada pel Consell Rector de l'IMD.
- *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona.*

Actuacions o esdeveniments rellevants

De les actuacions dutes a terme al llarg del 2009, en destaquem les següents:

- **Campanya Via lliure a l'accessibilitat**, l'objectiu de la qual va ser garantir la mobilitat dels vianants per mitjà d'una tasca d'informació adreçada als propietaris de comerços i altres establiments per tal de sensibilitzar-los sobre la necessitat de deixar les voreres lliures d'obstacles, com taules i cadires, testos, expositors, atraccions infantils, pissarres amb publicitat o menús. Aquesta campanya s'ha fet d'acord amb la Direcció de Llicències i Inspecció i els districtes, i s'han fet 5.687 visites en què s'han detectat 3.416 obstacles a la via pública.

- **Programa "Per un Esport Sense Barreres"**. Impulsat per l'Institut Barcelona Esports i amb la col·laboració de l'IMD, aquest programa té com a objectiu garantir el dret a la pràctica esportiva de les persones amb discapacitat, per millorar la seva qualitat de vida, posant els recursos complementaris necessaris, i formar i donar suport pedagògic als equips tècnics dels centres esportius en activitats físiques adaptades i inclusives. Entre altres serveis, el programa ofereix suport als vestidors i en els desplaçaments per la instal·lació mitjançant l'accés gratuït de la persona acompanyant o, si no

se'n disposa, a través de la sol·licitud al centre esportiu municipal d'un auxiliar de vestidor.

- **Estudi *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona***. Aquest estudi s'ha fet amb la participació de persones afectades, familiars i professionals de la salut i els serveis socials. L'estudi fa un diagnòstic de les necessitats de suport de les persones amb trastorn mental greu que ha servit com a base per fer un decàleg de recomanacions. El document es va presentar amb la celebració d'un fòrum dins del marc de l'Observatori Social Barcelona.

Reptes de futur

Per a l'any 2010, volem fer especial incidència en els aspectes següents:

- Actuacions per combatre l'estigma de les persones amb trastorn mental, per tal de treballar en la primera proposta que fa l'estudi *Recomanacions per a la millora de l'atenció social a les persones amb trastorn mental a la ciutat de Barcelona* sobre la necessitat de normalitzar la imatge social d'aquestes persones. Es portaran a terme diferents campanyes en espais de premsa, escoles i professionals del sector.
- Espai de Mar. Amb la col·laboració de Medi Ambient i el districte de Ciutat Vella es posarà en marxa un servei d'activitats de lleure i esport a la platja.
- Anàlisi sobre l'estat de la ciutat, en relació amb els drets recollits a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides.

Roser Torrentó Santjust

Gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

Taula 3. Indicadors de producció dels serveis
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, 2009

	2008	2009	% increment
Dades globals			
Nombre de persones amb discapacitat informades	23.322	25.097	7,6
Nombre d'entitats informades/contactades	5.400	5.500	1,8
Divulgació i comunicació			
Intervencions en actes, jornades, conferències, curssets	70	74	5,7
Intervencions en premsa i RTV	355	25	-93,0
Nombre d'exemplars de material divulgatiu	6.173	17.000	175,4
Nombre d'exemplars de revistes, llibres...	93.635	60.050	-35,9
Servei d'Atenció al Públic (SAP)			
Usuaris/àries atesos	13.876	15.200	9,5
Demandes d'informació/assessorament	42.609	51.314	20,4
Reclamacions i suggeriments	6.305	8.655	37,3
Servei de Promoció i Suport			
Serveis personals (serveis socials, educació, cultura, esport...)	1.566	1.555	-0,7
Serveis tècnics (urbanisme, via pública, transport)	425	446	4,9
Associacionisme i participació	1.648	1.357	-17,7
Comunicació	165	163	-1,2
Servei de Transport Especial			
Nombre de viatges	253.750	292.495	15,3
Serveis d'Atenció Precoç (Ciutat Vella i Nou Barris)			
Casos de tractament preventiu	134	191	42,5
Casos de tractament intensiu i seguiment posttractament	214	280	30,8
Equip d'Assessorament Laboral (EAL)			
Valoracions i orientacions laborals	293	352	20,1
Contractes laborals aconseguits	234	182	-22,2
Inscripcions en cursos de formació	182	244	34,1

13

Agència de
Salut Pública

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) és un organisme autònom creat pel Consorci Sanitari de Barcelona en virtut del que disposa la Carta Municipal de Barcelona i com a fruit d'un acord entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya i que es vincula a l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

L'Agència és l'interlocutor únic en matèria de salut pública de la ciutat, i concentra totes les competències de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona en aquest camp.

Missió

L'Agència de Salut Pública de Barcelona dirigeix i gestiona els centres i serveis de salut pública de la ciutat per encàrrec de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya. La seva raó de ser és vetllar per la salut de les persones residents a Barcelona i els seus visitants.

Entorn

• Aprovació de la Llei de salut pública

El mes d'octubre del 2009, el Parlament de Catalunya aprovava per unanimitat la Llei de salut pública. Aquesta llei vol ser l'instrument vertebrador de les actuacions públiques per lluitar contra les desigualtats en salut, conseqüència de diferents factors individuals i de l'entorn. D'acord amb aquesta llei, l'ASPB assumeix les funcions de l'Agència de Salut Pública de Catalunya pel que fa a la ciutat de Barcelona, i esdevé l'organisme executiu responsable de la prestació dels serveis essencials de la salut pública a la ciutat.

• Context econòmic

L'actual entorn de restricció pressupostària obliga l'ASPB a buscar la màxima eficiència en la prestació dels serveis de salut pública per tal de continuar garantint la prestació dels serveis i activitats previstos en el seu catàleg de serveis.

Recursos

El pressupost liquidat de l'ASPB el 2009 ha estat de 29.652.426 euros (taula 1). Pel que fa als ingressos, cal remarcar que pràcticament s'ha assolit la proporció 60/40 entre les aportacions econòmiques de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a les despeses, el capítol més important correspon al de personal, amb 15.838.200 euros, seguit del de béns corrents i serveis: 11.917.106 euros.

Activitat

Les tasques encomanades a l'ASPB són essencialment activitats de salut pública, és a dir activitats adreçades a protegir i promoure la salut de les persones, en l'àmbit individual i col·lectiu, prevenir la malaltia i tenir cura de la vigilància de la salut, entesa com un conjunt d'actuacions encaminades a analitzar les dades sanitàries per controlar les malalties i els problemes de salut.

L'ASPB duu a terme algunes d'aquestes activitats amb especial interrelació amb els serveis sanitaris:

– En primer lloc, diverses activitats tradicionals de salut pública comporten avui un grau molt elevat d'interacció amb els serveis assistencials; és el cas de les activitats de vigilància epidemiològica, que obliguen a establir una interrelació estreta amb els serveis assistencials per a la detecció de casos i per garantir-ne el control i l'eventual guariment (com les activitats de vigilància i control de la malaltia meningocòccica, de la tuberculosi, etc.).

– En segon lloc, hi ha activitats de salut pública que es desenvolupen a Barcelona que faciliten la integració d'accions preventives en la praxi assistencial (Pla de vacunació continuada, actuacions de suport a les accions d'educació sanitària i prevenció individual, etc.).

– Finalment, el sistema d'informació sanitària desenvolupat a la ciutat des de l'ASPB és un element formidable de suport a la planificació dels serveis sanitaris.

Altres activitats són essencialment d'exercici de l'autoritat sanitària, fent complir normes en el camp

del control ambiental, dels aliments i establiments alimentaris i de la fauna urbana.

Les funcions de l'Agència estan definides als seus estatuts i són les següents:

- Conèixer l'estat de salut de la població i els factors que el determinen.
- Desenvolupar polítiques per mantenir i millorar la salut de la població.
- Garantir la prestació de serveis en el terreny de la salut pública i assumir íntegrament les tasques que se'n deriven per exercir l'autoritat sanitària a la ciutat.

Aquestes grans funcions es desglossen en un catàleg de serveis amb nou grans àmbits d'actuació i 56 línies de treball, el resum de les quals es mostra a la taula 3.

Els grans àmbits d'actuació són els següents:

- Sistemes d'informació sanitària mitjançant els quals es recullen i analitzen les dades de salut.
- Vigilància i control epidemiològic de les malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics.
- Vigilància i control dels factors de risc ambiental que poden representar un perill per a la salut.
- Vigilància i control d'aliments i establiments alimentaris de la ciutat de cara a garantir-ne la seguretat sanitària.
- Vigilància i control de la fauna i plagues urbanes.
- Prevenció i promoció de la salut a través de programes i accions en l'àmbit assistencial, educatiu i laboral.
- Atenció a les drogodependències amb accions de prevenció i tractament.
- Laboratori de salut pública on es duen a terme les anàlisis microbiològiques i químiques dels aliments, les aigües i l'aire.
- Coordinació i enllaç amb les altres estructures de salut de l'Ajuntament i altres administracions.

Les fites més rellevants assolides l'any 2009 han estat:

- L'aprovació del Pla d'acció sobre drogues de Barcelona 2009-2012.

La raó de ser d'aquest pla és prevenir i reduir el consum de drogues psicoactives, tant les lícites

Taula 1. Liquidació del pressupost de despeses

Agència de Salut Pública de Barcelona, 2009

Capítol	Euros	%
Personal	15.838.200	53,4
Béns corrents i serveis	11.917.106	40,2
Transferències corrents	890.063	3,0
Inversió i transferències de capital	1.002.308	3,4
Despeses financeres	4.749	0,0
Total	29.652.426	100

Taula 2. Personal

Agència de Salut Pública de Barcelona, 2009

Perfil	Nombre		
	de treballadors	Mitjana d'edat	% dones
Directius/ives	8	52,20	50,00
Tècnics/iques	236	39,45	76,85
Administratius/ives i auxiliars	106	46,26	89,97
Total*	350	45,97	72,27

(*) El nombre total de personal recull les persones en plantilla, incloent-hi les disset persones procedents de la Generalitat de Catalunya, adscrits funcionalment al Laboratori.

(alcohol, psicòtrops i tabac) com les il·lícites, i les seves repercussions negatives en els àmbits individual, familiar i social.

El pla comprèn les grans directrius i objectius que cal portar a terme durant el període 2009-2012 en el territori de la ciutat i n'encomana la gestió executiva a l'ASPB.

- La continuació del programa "Salut als barris". L'any 2009 s'ha estès als barris de Sta. Caterina, Ciutat Meridiana-Torre Baró-Vallbona i la Barceloneta.

"Salut als barris" és un projecte participatiu en què col·laboren els diferents agents amb influència sobre la salut del districte, com ara les direccions de serveis a les persones i als territoris, els serveis socials, l'atenció primària del barri i els plans de desenvolupament comunitari allà on existeixen. Amb un procés participatiu, es prioritzen els problemes identificats i també les alternatives d'intervencions proposades per l'ASPB en funció de l'evidència de la seva efectivitat. Finalment, els resultats s'avaluen i es proposen alternatives perquè perdurin en el temps.

- Elaboració d'informes i publicacions adreçades a la ciutadania:

– *La salut dels qui conviuen amb persones que tenen necessitats especials d'atenció o dependència a Barcelona.*

– *La memòria i el seu entrenament en la gent gran.*

– *Guia de bona praxi per a la vigilància de la salut mental relacionada amb els factors de risc psico-social.*

– *Bases per a un envelliment actiu i saludable.*

- Incorporació de l'Agència de Salut Pública de Barcelona a l'Institut d'Investigació Biomèdica Sant Pau, juntament amb nou entitats més de la ciutat amb l'objectiu de promoure, desenvolupar, gestionar i difondre la recerca en l'àmbit de les ciències de la salut, principalment en els camps clínic, epidemiològic i de serveis sanitaris amb un objectiu final de contribuir a la millora de la salut de la població.

- Elaboració del 25è informe de salut de la ciutat. Aquest informe es presenta al Consell Plenari de l'Ajuntament i a la premsa, i s'edita i distribueix als professionals de salut pública, i als serveis sanitaris i socials. L'informe de salut posa de manifest la rellevància del que han estat les polítiques de salut pública per a la ciutat de Barcelona i la importància que tenen per afrontar els reptes de futur. Posar en coneixement dels diferents agents socials la situació de l'estat de salut és part integrant del procés de millora del benestar de la ciutadania.

- Oferiment al ciutadà de serveis gratuïts d'anàlisi de l'aigua potable en habitatges (dipòsits, xarxa interna i aixeta consumidor). La legislació estableix l'obligació dels Ajuntaments de fer controls de la qualitat sanitària de l'aigua a les aixetes emprades pels consumidors. L'Agència fa una presa de mostra de l'aigua de l'habitatge per fer un control de la seva qualitat sanitària i posteriorment s'informa el ciutadà dels resultats analítics i de si cal adoptar alguna mesura, en funció d'aquests resultats.

- Pel que fa a la seguretat alimentària, s'han seguit aplicant els programes de vigilància i control generals i específics, tant d'aliments com d'establiments alimentaris de la ciutat, de cara a garantir-ne la higiene i la qualitat sanitària.

Reptes de futur

Tot i el marc econòmic de contenció pressupostària, l'Agència continuarà treballant per millorar la salut dels ciutadans i ciutadanes de Barcelona i dels visitants de la nostra ciutat, assumint nous reptes per al 2010:

- El desplegament dels nous recursos d'atenció i tractament als usuaris de drogues previstos en el Pla d'acció de drogues de la ciutat 2009-2012.

- La primera fase de les obres de millora i ampliació de les infraestructures del Laboratori finançades pel FEOSL (Fons Estatal d'Ocupació i Sostenibilitat Local). Aquestes obres preveuen destinar 400 m² a noves instal·lacions i redistribuir els espais actuals, tant a l'àrea de microbiologia com de química i d'administració amb la finalitat d'aconseguir un aprofitament més racional i útil de l'espai disponible i posar al dia les instal·lacions tècniques bàsiques.

- La posada en funcionament del Centre Regional de Vacunes, mitjançant la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Agència i el Departament de Salut que ha de permetre distribuir les vacunes previstes dins el calendari de vacunació sistemàtica als centres sanitaris públics i privats de la ciutat.

- Ampliació de les accions de "Salut als barris" al barri de Bon Pastor, objecte de plans d'actuació derivats de la Llei de salut i barris, tot mantenint l'acció als barris on ja s'han iniciat activitats.

- Posada en marxa del programa d'activitat física i salut en col·laboració amb l'Institut Barcelona Esports i el Consorci Sanitari de Barcelona. Aquest programa pretén establir un full de ruta per promoure l'activitat física regular entre la ciutadania de Barcelona buscant sinergies entre diferents organismes. Tots els programes inclosos en aquest pla tenen un plantejament d'inclusió social que preveu la incorporació de la població barcelonina a l'activitat física continuada sense que siguin obstacle les desigualtats socials, el gènere, l'edat, el país de procedència i/o les discapacitats personals.

- Inici de la vigilància i control del risc per legionel·losi en residències geriàtriques públiques i privades.

Conrad Casas i Segalà

Gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Taula 3. Indicadors de producció dels serveis (1)

Agència de Salut Pública de Barcelona, 2009

	2008	2009	% increment
SISTEMES D'INFORMACIÓ SANITÀRIA			
Sistema d'informació de lesions pel trànsit			
Casos d'urgència codificats	14.231	15.800	11,0
VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA I INTERVENCIÓ			
Programa de prevenció i control de la tuberculosi			
Casos notificats i estudiats	752	710	-5,5
Vigilància i control de la sida/vih, i les hepatitis			
Declaracions de sida	101	97	-3,9
Declaració de nous diagnòstics de VIH	300	281	-6,3
Declaracions d'hepatitis víriques	243	448	84,3
Vigilància i control de la legionel·losi			
Casos de legionel·losi investigats	108	74	-31,4
Vigilància i control d'altres malalties transmissibles			
Declaracions nominals d'altres malalties transmissibles	1.167	1.052	-9,8
Vigilància de la salut ocupacional			
Informes sobre casos investigats emesos	342	217	-36,5
VIGILÀNCIA I INTERVENCIÓ AMBIENTAL			
Vigilància i control de les aigües de consum humà			
Controls desinfecció de la xarxa i dipòsits	465	510	9,6
Controls de la qualitat de l'aigua de proveïment	16	16	0,0
Controls d'aixeta del consumidor, abastaments propis i fonts naturals	562	462	-17,8
Vigilància i control del medi hídic			
Controls d'aigües freàtiques	291	189	-35,0
Controls de les aigües litorals	199	166	-16,5
Controls de les sorres de les platges	331	288	-12,9
Vigilància i control d'instal·lacions de risc sanitari			
Piscines: controls sistemàtics	193	126	-34,7
Albergs juvenils: inspeccions preventives i de comprovació	36	44	22,2
Torres de refrigeració i condensadors vaporatius: inspeccions preventives i de comprovació del risc de legionel·losi	282	217	-23,0
Centres sanitaris, ACS, AFCH, spas i anàlegs: inspeccions preventives i de comprovació del risc de legionel·losi	135	105	-22,2
PREVENCIÓ I PROMOCIÓ DE LA SALUT			
Programa de cribratge del càncer de mama			
Nombre de citacions fetes	99.172	98.510	-0,6
Pla de vacunació continuada			
Vacunes administrades a les escoles	44.189	59.189	33,9
Vacunes de la grip subministrades	311.448	322.355	3,5
Prevenició i control del tabaquisme			
Inspeccions de tabac als establiments alimentaris	928	8.365	(1)
Suport a altres intervencions de salut a l'escola			
Escoles participants al programa de fluoracions	156	161	3,2

(1) El control de la normativa del tabac s'ha incorporat dins les activitats habituals d'inspecció dels establiments alimentaris a partir del 2009.

Taula 3. Indicadors de producció dels serveis (2)

Agència de Salut Pública de Barcelona, 2009

	2008	2009	% increment
PREVENCIÓ I ATENCIÓ A LES DROGODEPENDÈNCIES			
Programes de disminució de risc en centres socio-sanitaris			
Usuaris actius al Servei d'Atenció i Prevenció Socio-sanitària	1.480	1.315	-11,1
Usuaris actius a la Sala Baluard	2.825	3.000	6,1
Usuaris actius a la Sala mòbil Zona Franca	526	316	-39,9
Usuaris actius a la Sala Vall d'Hebron	153	107	-30,0
Programes de disminució de risc al carrer			
Xeringues recollides	255.005	286.388	12,3
SEGURETAT ALIMENTÀRIA			
Vigilància i control d'establiments alimentaris			
Inspeccions en establiments de restauració col·lectiva social	1.478	1.356	-8,2
Inspeccions en establiments de restauració col·lectiva comercial	2.539	2.800	10,2
Respostes relatives al RSIPAC	844	923	9,3
VIGILÀNCIA I CONTROL DE PLAGUES URBANES			
Vigilància i control ambiental de plagues a la via pública			
Inspeccions inicials i de seguiment de múrids	7.253	7.180	-1,0
Inspeccions inicials i de seguiment de paneroles	695	781	12,3
Inspeccions inicials i de seguiment del mosquit tigre	1.076	1.262	17,2
LABORATORI DE SALUT PÚBLICA			
Mostres analitzades (inclou altres mostres i controls de qualitat)	27.854	30.691	10,1
Paràmetres analitzats	324.930	530.468	63,2

Annex 1. Equipaments

ÀREA D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA

Seu de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, València, 344

La seu de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania acull la gerència de l'Àrea, a més de totes les direccions i departaments que en formen part. A l'edifici també hi ha l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i l'Institut Municipal de Serveis Socials.

DIRECCIÓ D'ACCIÓ SOCIAL

Departament de Serveis Socials Bàsics

- 1. SAIER. Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats.** Av. Paral·lel, 202
- 2. SAIER. Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats.** Font Honrada, 10
- 3. CESEIM. Acolliment de Menors Immigrants.** Av. Paral·lel, 196

Els equipaments de referència del Departament de Serveis Socials Bàsics són els 34 centres de serveis socials existents a la ciutat. Tanmateix, la dependència d'aquests centres, al llarg del 2009, es corresponia a cadascun dels districtes.

Departament d'Atenció a Persones Vulnerables

Serveis d'Inserció Social (SIS)

- 1. SIS. Serveis d'Inserció Social.** Pg. Pujades, 29

La xarxa té com a objectiu l'atenció integral i de qualitat a les persones sense sostre de la ciutat, per tal que el màxim de persones que viuen al carrer puguin dur a terme un procés d'inserció social que els permeti una millor qualitat de vida, i també acompanyar aquestes persones en el seu procés de recuperació de la màxima autonomia personal.

Serveis d'alimentació

- 1. Menjador Social Navas.** Av. Meridiana, 238-240 bxs.
- 2. Menjador Social Paral·lel.** Av. Paral·lel, 97
- 3. Equipament Integral Horta.** Camí Església, 3
- 4. Menjador Social Poble-sec.** Font Honrada, 8, 3r

La diversificació de centres respon a les característiques i necessitats d'aquest col·lectiu, amb diferents graus de desarrelament i problemàtica social, i constitueixen una xarxa municipal que treballa juntament amb la d'equipaments d'entitats d'iniciativa social, per tal d'enfortir la capacitat d'organització del conjunt de la ciutat:

- Centre d'acolliment nocturn temporal de baixa exigència
- Centre de dia
- Habitatge d'inclusió amb suport socioeducatiu
- Centre d'alimentació bàsica

Centres de dia

- 1. Centre de Dia Meridiana.** Av. Meridiana, 197, bxs.
- 2. Centre de Dia Poble-sec.** Font Honrada, 8
- 3. Equipament Integral Zona Franca.** Carrer Número 60 de la Zona Franca, 9

Centres d'acolliment nocturn

- 1. Centre Almogàvers.** Almogàvers, 199
- 2. Centre Císter.** Císter, 20
- 3. Equipament Integral Zona Franca.** Carrer Número 60 de la Zona Franca, 9

Centres d'acolliment residencial d'inserció

- 1. Centre Meridiana.** Av. Meridiana, 197
- 2. Equipament Integral Horta.** Camí Església, 3
- 3. Equipament Integral Zona Franca.** Carrer Número 60 de la Zona Franca, 9
- 4. Centre Residencial Can Planes.** Selva del Camp, 1

Equipaments d'higiene i rober

1. **Centre Meridiana.** Av. Meridiana, 197
2. **Equipament Integral Horta.** Camí Església, 3
3. **Centre Poble-sec.** Font Honrada, 8

Habitatges d'inclusió

Es disposa de:

91 places en 21 habitatges estables d'inclusió

140 places en hotels i pensions

Departament d'Atenció a la Infància i Famílies

1. **EAIA (Equip d'Atenció a la Infància i a l'adolescència) Central.** València, 344.
2. **Espai familiar i centre obert Sant Martí.** Huelva, 36

La ciutat compta amb dotze equips d'atenció a la infància i a l'adolescència (EAIA) que funcionalment depenen de l'Àrea, però que estan ubicats en equipaments o edificis que depenen dels districtes de la ciutat.

Departament d'Atenció a la Gent Gran

Centres de dia per a gent gran

1. **Centre de Dia Casa Bloc.** Almirall Pròixida, 1 (38 places)
2. **Centre de Dia Fort Pienc.** Sardenya, 139-147 (30 places)

Són equipaments per a l'acolliment diürn, adreçats a persones més grans de 65 anys, d'assistència a les activitats bàsiques de la vida diària (higiene personal, alimentació, mobilitat, etc.) o a la seva supervisió constant (per malaltia mental, demència, etc.). La inscripció als centres públics es tramita als centres de serveis socials mitjançant la sol·licitud única.

Habitatges amb serveis per a gent gran

1. **Habitatges Santa Caterina.** Francesc Cambó, 16 (59 habitatges)
2. **Habitatges amb servei Barceloneta.** Pinzón, 6-12 (81 habitatges)
3. **Habitatges tutelats Marqués de Campo Sagrado.** Marquès de Campo Sagrado, 35 (38 habitatges)
4. **Habitatges tutelats Bronze/Coure.** Coure, 8-10 (70 habitatges)
5. **Habitatges tutelats Gran Via.** Gran Via de les Corts Catalanes, 120-126 (79 habitatges)
6. **Habitatges tutelats Montnegre.** Entença, 275-289 (59 habitatges)
7. **Habitatges amb serveis Marina.** Marina, 351 (65 habitatges)
8. **Habitatges tutelats per a gent gran Josep Miracle.** Pl. Bonet i Moixí, 1 (32 habitatges)
9. **Habitatges amb serveis Via Favència I.** Via Favència, 446-450 (34 habitatges)
10. **Habitatges amb serveis Via Favència II.** Via Favència, 364 (75 habitatges)
11. **Habitatges tutelats Urrútia.** Pg. d'Urrutia, 5-11 (50 habitatges)
12. **Habitatges tutelats per a gent gran Pau Casals.** Juan Ramón Jiménez, 4-6 1r (39 habitatges)

Són apartaments de protecció de caràcter dotacional i amb serveis, en règim de lloguer assequible, adreçats a persones de més de 60 anys autònomes, però amb alguna dependència en les activitats instrumentals (comprar, cuinar, netejar la casa, etc.) i en les activitats bàsiques de la vida diària (vestir-se, menjar, higiene personal, etc.).

- 13. Habitatges tutelats Joan Torras.** Fernando Pessoa, 2
(75 places)
- 14. Habitatges tutelats Concili de Trento I.** Concili de Trento, 15
(39 habitatges)
- 15. Habitatges tutelats Concili de Trento II.** Concili de Trento, 29
(39 habitatges)
- 16. Habitatges amb serveis Camí Antic de València.** Camí Antic de València, 96-116 (76 habitatges)
- 17. Habitatges amb serveis Can Travi.** Can Travi, 30 B
(81 habitatges)

Residències per a gent gran

- 1. Residència Francesc Leyret.** Gran Via de les Corts Catalanes, 477 (63 places)
- 2. Residència Parc del Guinardó.** Garriga i Roca, 62-64
(45 places)
- 3. Residència Josep Miracle.** Pl. Bonet i Moixí, 1 (48 places)
- 4. Residència Fort Pienc.** Sardanya, 139-147 (137 places)

Equipaments adreçats a acollir i atendre, de manera permanent o temporal, persones més grans de 65 anys que no poden fer les activitats bàsiques de la vida diària (higiene personal, alimentació, mobilitat, etc.) o que necessiten una supervisió constant (per malaltia mental, demència, etc.) i no compten amb el suport familiar o social per continuar vivint a casa seva. L'ingrés a les residències públiques es tramita als centres de serveis socials mitjançant la sol·licitud única.

Servei d'Emergències i Urgències Socials

- 1. CUESB – Centre Municipal d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona.** Comerç, 44-46

DIRECCIÓ DE DRETS CIVILS

Oficina per la No-Discriminació. Ferran, 32

Servei per promoure els drets humans, garantir la igualtat entre els ciutadans i lluitar contra qualsevol forma de discriminació.

Oficina d'Afers Religiosos. Gran Via de les Corts Catalanes, 958

Servei per garantir la llibertat de consciència i de religió. Treballa perquè totes les maneres de veure la vida, les religioses i les no religioses, siguin reconegudes i respectades.

INSTITUT DE PERSONES AMB DISCAPACITAT

Llars amb suport per a persones amb discapacitat

- 1. Casa Bloc. Almirall.** Proxida, 1-7

Llars residències per a persones amb discapacitat

- 1. Valldaura.** Pg. Fabra i Puig, 443
- 2. Vila Olímpica I.** Av. Icària, 160, 1r
- 3. Vila Olímpica II.** Av. Icària, 162 1r
- 4. Vila Olímpica III.** Av. Icària, 168, 1r

Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP)

1. Equip Interdisciplinari per a la Petita Infància Ciutat Vella.

Erasme Janer, 8

2. Equip Interdisciplinari per a la Petita Infància de Nou Barris.

Luz Casanova, 11

Servei de suport a la integració laboral (SIL)

1. Equip d'Assessorament Laboral (EAL). València, 344

Equip directiu 2009

M. Glòria Figuerola, gerent de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania

Roser Torrentó, gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona

Conrad Casas, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Jordi Sánchez, director d'Acció Social

Sílvia Navarro, directora tècnica d'Acció Social

Rosa M. Badà, directora de Drets Civils

Imma Miret, directora de Participació Social

M. Eugènia Sánchez, directora de Salut

Equip de coordinació de la Memòria

Ester Mallas, Direcció d'Acció Social

Albert de Gregorio, Direcció de Drets Civils

Magda Orozco, Departament de Comunicació i Qualitat

Antonio Lleida, Departament d'Administració i Personal

José Fernández, Secretaria Técnicojurídica

Charo Borda, Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona

M. Eugènia Sánchez, Delegació de Salut Pública

Carles Salanova, Departament de Recerca i Coneixement

Cristòfol Collado, Departament de Recerca i Coneixement

Imma Miret, Direcció de Participació Social

Agustí Sanahuja, Departament de Serveis Tècnics

Edició

Àrea d'Acció Social i Ciutadania. Ajuntament de Barcelona

Coordinació de l'edició

Departament de Recerca i Coneixement

Disseny gràfic i maquetació

Jordi Salvany

Assessorament lingüístic

Lurdes Monguillot

Impressió

Treballs gràfics, SA

Fotografia de coberta

Gettyimages

Dipòsit legal

B-46150-09

Tiratge

700 exemplars

1a edició: juliol del 2010

Ajuntament de Barcelona